

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ

Υπό
Δρ. *Ευτυχίας Σπυράτου*

Abstract

The regional differences and inequalities that refer to the level and structure of economic activities attract consistently the interest of economic analysis aiming at the country's regional development.

For this purpose, a set of techniques of Regional Economics are used, which refer to the analysis of spatial allocation of economic activities.

These techniques are based on statistical indices, which hardly differ with respect to their objectivity. They do differ, however, with respect to the statistical results, which facilitate the understanding of certain relationships, and are used as points of reference for the regional analysis and planning.

Such possibilities are offered by the above techniques, and in particular by the technique of Spatial Specialization Coefficient and the technique of the Pattern of Regional Specialization. These techniques are implemented for analyzing and investigating the spatial structure of economic activities, at national and regional level, within the framework of this paper.

Finally, this paper aims at evaluating the specialization of Greek regions sectorwise, given their spatial equilibrium.

1. Εισαγωγή

Οι περιφερειακές διαφορές και ανισότητες που εμφανίζονται στο επίπεδο και τη δομή των οικονομικών δραστηριοτήτων προκαλούν συνεχώς το ενδιαφέρον των αναλυτών, με στόχο την περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας.

Για το σκοπό αυτό, χρησιμοποιούνται διάφορες τεχνικές της περιφερειακής οικονομικής που αναφέρονται στην ανάλυση της χωροταξικής διαρθρώσεως των οικονομικών δραστηριοτήτων, από τις οποίες οι κυριότερες είναι: η Τεχνική του Πηλίκου του Τόπου Εγκαταστάσεως (Π.Τ.Ε), η Τεχνική του Συντελεστή Χωροταξικής Συγκεντρώσεως (Σ.Χ.Σ), η Τεχνική του Συντελεστή

Χωροταξικής Εξειδικεύσεως (Σ.Χ.Ε) και το Πρότυπο της Περιφερειακής Εξειδικεύσεως.

Οι τεχνικές αυτές στηρίζονται σε στατιστικούς δείκτες, που ως προς την αντικειμενικότητα τους, ελάχιστα διαφέρουν μεταξύ τους. Διαφέρουν, όμως, ως προς το ότι τα στατιστικά αποτελέσματα μπορούν να διευκολύνουν την κατανόηση ορισμένων εμπειρικών σχέσεων και να χρησιμοποιηθούν ως σημεία αναφοράς για την περιφερειακή ανάλυση και τον προγραμματισμό. Μια τέτοια δυνατότητα προσφέρουν οι τεχνικές αυτές καί κυρίως: η Τεχνική του Συντελεστή Χωροταξικής Εξειδίκευσης (Σ.Χ.Ε) και η Τεχνική του Πρότυπου της Περιφερειακής Εξειδικεύσεως οι οποίες και θα αποτελέσουν το αντικείμενο διερεύνησης της χωροταξικής διαρθρώσεως των οικονομικών δραστηριοτήτων της χώρας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο στα πλαίσια της παρούσας μελέτης.

Διευκρινίζεται ότι η ανάλυση δεν εξετάζει το αν η χωροθέτηση των οικονομικών δραστηριοτήτων έγινε με την κατάλληλη επιλογή του χώρου βάσει των γενικών κριτηρίων της θεωρίας «Χωροθέτηση των Οικονομικών Δραστηριοτήτων»¹, όπως το εργατικό δυναμικό, η γειτνίαση προς τις πρώτες ύλες (ή προς την αγορά του παραγόμενου προϊόντος), η ενέργεια, η υποδομή, οι υπηρεσίες κ.ο.κ.

Συνεπώς η διερεύνηση της παρούσας μελέτης αποβλέπει στην αξιολόγηση της εξειδικεύσεως των περιφερειών ως προς τους κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας, άσχετα με τις προϋποθέσεις που υπάρχουν για την εγκατάσταση τους στη μία ή την άλλη περιφέρεια της χώρας.

2. Μεθοδολογία Αναλύσεως

2.1. Συντελεστής Χωροταξικής Εξειδικεύσεως (Σ.Χ.Ε)

Η ύπαρξη εξειδικεύσεως στην παραγωγή ή στην απασχόληση των περιφερειών ερευνάται μέσω της ανάλυσης και παρουσίασης του Συντελεστή (ή Δείκτη) Χωροταξικής Εξειδικεύσεως (Σ.Χ.Ε).

Ο Συντελεστής Χωροταξικής Εξειδικεύσεως, ο οποίος χρησιμοποιείται εδώ σε επίπεδο περιφερειών, ανήκει στο γενικότερο σύνολο των τεχνικών περιφερειακού προγραμματισμού που χρησιμοποιούνται στην Περιφερειακή Οικονομική και αναφέρονται στην ανάλυση της χωροταξικής διαρθρώσεως των οικονομικών δραστηριοτήτων σε διαπεριφερειακό και ενδοπεριφερειακό επίπεδο.

Ο Συντελεστής Χωροταξικής Εξειδικεύσεως (Σ.Χ.Ε) είναι ένας στατιστικός δείκτης που μετρά την έκταση στην οποία η διάρθρωση της παραγωγής ή της απασχολήσεως σε μία δεδομένη περιφέρεια, διαφέρει από την αντίστοιχη διάρθρωση της παραγωγής ή της απασχολήσεως σε εθνικό επίπεδο.

Ο υπολογισμός αυτού εκφράζεται ως το ήμισυ του αθροίσματος της απολύτου διαφοράς μεταξύ του λόγου της απασχολήσεως στη συγκεκριμένη δραστηριότητα της περιφέρειας προς το σύνολο της απασχολήσεως στην περιφέρεια και του αντίστοιχου λόγου σε εθνικό επίπεδο. Δηλαδή:

$$\Sigma.X.E_r = \frac{1}{2} * \sum_{i=1}^m \left| \frac{L_{ir}}{L_r} - \frac{L_{in}}{L_n} \right| \quad (\text{σχέση}) (1)$$

όπου:

L_{ir} : απασχόληση στη δραστηριότητα i στην περιφέρεια r

L_r : απασχόληση στην περιφέρεια r

L_{in} : απασχόληση στη δραστηριότητα i στο σύνολο της χώρας

L_n : απασχόληση στο σύνολο της χώρας

Η τιμή του συντελεστή κυμαίνεται μεταξύ 0 και 1. Πιο συγκεκριμένα γίνεται 0 όταν ο λόγος L_{in}/L_n είναι ίσος με το λόγο L_{ir}/L_r , δηλαδή όταν η κατά κλάδους διάρθρωση της απασχολήσεως της εξεταζομένης περιφέρειας είναι ίδια με την κλαδική διάρθρωση της συνολικής απασχολήσεως της χώρας, οπότε και γίνεται λόγος για έλλειψη εξειδικεύσεως στην περιφέρεια. Προσεγγίζει το 1 όταν η απασχόληση μιας υπό εξέταση περιφέρειας τείνει να συγκεντρώνεται σε μία μόνο οικονομική δραστηριότητα οπότε θεωρείται ότι η συγκεκριμένη περιφέρεια παρουσιάζει εξειδίκευση σε αυτή τη δραστηριότητα.

Ο Συντελεστής Χωροταξικής Εξειδικεύσεως είναι πολύ χρήσιμος για τους περιφερειακούς αναλυτές ως σημείο αναφοράς στην περίπτωση που επιδιώκεται μια πολιτική διαφοροποιήσεως των οικονομικών δραστηριοτήτων μέσα σε μια δεδομένη περιφέρεια. Επιπλέον, είναι εξίσου σημαντικός και για μια εις βάθος ανάλυση των περιφερειακών φαινομένων.

Η ανάλυση, όμως, των περιφερειακών φαινομένων προϋποθέτει τον υπολογισμό του Προτύπου της Εξειδικεύσεως μιας περιφέρειας, δεδομένου ότι το Πρότυπο της Εξειδικεύσεως αντανακλά το αποτέλεσμα ορισμένων δυνάμεων που επηρεάζουν τον τόπο εγκαταστάσεως των δραστηριοτήτων.

2.2. Πρότυπο Περιφερειακής Εξειδικεύσεως (Π.Τ.Ε)

Το Πρότυπο της Εξειδικεύσεως, μέσα σε κάθε περιφέρεια, μετράται με το Πηλίκο του Τόπου Εγκαταστάσεως της Απασχολήσεως ή της Παραγωγής.

Εάν ως μεταβλητή εξειδικεύσεως λάβουμε το προϊόν μιας οικονομικής δραστηριότητας και ως μεταβλητή αναφοράς τη συνολική παραγωγή στη χώρα, το Πηλίκο του Τόπου Εγκαταστάσεως της παραγωγής της δραστηριότητας i στην περιφέρεια r ορίζεται ως ακολούθως:

$$\text{Π.Τ.Ε}_{ir} = \frac{X_{ir}}{X_{in}} / \frac{X_r}{X_n} = \frac{X_{ir}}{X_r} / \frac{X_{in}}{X_n} \quad (\text{σχέση}) \quad (2)$$

όπου:

- X_{ir} = προϊόν της δραστηριότητας i στην περιφέρεια r
- X_r = συνολικό προϊόν της περιφέρειας r
- X_{in} = προϊόν της δραστηριότητας i στο σύνολο της χώρας
- X_n = συνολικό προϊόν της χώρας.

Εάν το πηλίκο του τόπου εγκατάστασης είναι μεγαλύτερο από την μονάδα η υπό εξέταση περιφέρεια θεωρείται ότι εξειδικεύεται στη συγκεκριμένη δραστηριότητα σε σύγκριση με όλες τις άλλες περιφέρειες. Εάν το πηλίκο είναι μικρότερο από την μονάδα η υπό εξέταση περιφέρεια δεν θεωρείται ότι εξειδικεύεται στη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Πολλές φορές όμως, η τιμή του πηλίκου του τόπου εγκαταστάσεως της παραγωγής χρησιμοποιείται ως βάση για τον χαρακτηρισμό μιας δραστηριότητας (ιδιαίτερα βιομηχανικής) ως εξαγωγικής ή εισαγωγικής. Οι δραστηριότητες για τις οποίες η τιμή του πηλίκου του τόπου εγκαταστάσεως είναι μεγαλύτερη από την μονάδα θεωρούνται ως εξαγωγικές ενώ εκείνες για τις οποίες η τιμή του πηλίκου είναι μικρότερη από την μονάδα θεωρούνται ως εισαγωγικές. Το πρότυπο όμως της περιφερειακής εξειδίκευσης είναι το αποτέλεσμα της επίδρασης ορισμένων παραγόντων. Από πολλούς ερευνητές έχουν γίνει προσπάθειες για την ερμηνεία του Π.Τ.Ε με βάση το συγκριτικό κόστος. Αφετηρία για αυτή την προσέγγιση στην ερμηνεία της περιφερειακής εξειδικεύσεως έχει αποτελέσει η θεωρία του διεθνούς εμπορίου περί συγκριτικού κόστους. Επέκταση της θεωρίας του διεθνούς εμπορίου, για την ερμηνεία του προτύπου περιφερειακής εξειδικεύσεως, έχει πάρει η μορφή τριών εναλλακτικών συσχετίσεων:

- συσχέτιση με το κεφάλαιο ανά απασχολούμενο (κεφαλαιακή ένταση)
- συσχέτιση με τη συγκριτική παραγωγικότητα της εργασίας
- συσχέτιση με το συγκριτικό κόστος.

2.3. Πρότυπο Περιφερειακής Εξειδικεύσεως και Συγκριτική Παραγωγικότητα της Εργασίας

Ένας τρόπος για να διαπιστωθεί η επίδραση του συγκριτικού κόστους πάνω στα πρότυπα της περιφερειακής εξειδικεύσεως είναι η συσχέτιση του προτύπου της περιφερειακής εξειδικεύσεως μιας περιφέρειας με τη συγκριτική παραγωγικότητα της εργασίας των δραστηριοτήτων της περιφέρειας.

Έστω ότι:

X_{ir} : προϊόν της δραστηριότητας i στην περιφέρεια r

L_{ir} : απασχόληση στη δραστηριότητα i στην περιφέρεια r

X_{in} : προϊόν της δραστηριότητας i στο σύνολο της χώρας

L_{in} : απασχόληση στη δραστηριότητα i στο σύνολο της χώρας.

Η συγκριτική παραγωγικότητα της δραστηριότητας i στην περιφέρεια r , CPL_{ir} , βρίσκεται αν διαιρεθεί το απόλυτο επίπεδο της παραγωγικότητας κάθε δραστηριότητας της περιφέρειας, X_{ir} / L_{ir} , με το αντίστοιχο επίπεδο της παραγωγικότητας της δραστηριότητας i στο σύνολο της χώρας X_{in} / L_{in} , δηλαδή:

$$CPL_{ir} = \frac{X_{ir}}{L_{ir}} / \frac{X_{in}}{L_{in}} \quad (\text{σχέση}) \quad (3)$$

Εάν οι περιφέρειες εξειδικεύονται σύμφωνα με το συγκριτικό τους κόστος τότε θα πρέπει να υπάρχει θετική συσχέτιση μεταξύ των συγκριτικών παραγωγικοτήτων και των πηλίκων του τόπου εγκαταστάσεως. Για το σκοπό αυτό εκτιμάται για κάθε περιφέρεια ο συντελεστής ιεραρχημένης συσχέτισης μεταξύ των πηλίκων του τόπου εγκαταστάσεως και των συγκριτικών παραγωγικοτήτων της εργασίας.

Ο μαθηματικός τύπος για την εκτίμηση του συντελεστή ιεραρχημένης συσχέτισης του Spearman είναι ο παρακάτω:

$$R' = 1 - \frac{6 \left(\sum_{i=1}^n d_i^2 \right)}{(n^2 - 1) * n} \quad (\text{σχέση}) \quad (4)$$

όπου:

d = η διαφορά μεταξύ του αριθμού ιεραρχήσεως του πηλίκου του τόπου εγκαταστάσεως της παραγωγής της δραστηριότητας i και του αριθμού ιεραρχήσεως της συγκριτικής παραγωγικότητας της ίδιας δραστηριότητας.

n = ο αριθμός των δραστηριοτήτων της περιφέρειας.

Εδώ, θα πρέπει να τονισθεί ότι πριν γίνει η εκτίμηση του δείκτη ιεραρχικής συσχέτισης του Spearman, γίνεται η ταξινόμηση τόσο των συγκριτικών παραγωγικότητων όσο και των πηλίκων του τόπου εγκαταστάσεως κατά φθίνουσα τάξη. Δηλαδή, ο αριθμός 1 δίνεται στην δραστηριότητα με την υψηλότερη τιμή σε κάθε περιφέρεια και ακολουθούν με αύξοντα αριθμό οι λοιπές δραστηριότητες με τις αμέσως μικρότερες τιμές.

Ο συντελεστής R' παίρνει τιμές από 0 έως 1. Όταν ο συντελεστής είναι μηδέν (0) δεν υπάρχει καμία σχέση μεταξύ της συγκριτικής παραγωγικότητας της εργασίας και του προτύπου της περιφερειακής εξειδικεύσεως για την περιφέρειες Γ , ενώ όταν ο συντελεστής είναι μονάδα (1) υπάρχει πλήρης συσχέτισης μεταξύ της συγκριτικής παραγωγικότητας της εργασίας και του προτύπου της περιφερειακής εξειδικεύσεως. Τέλος οι ενδιάμεσες τιμές του συντελεστή δείχνουν τους διάφορους βαθμούς επηρεασμού του προτύπου της περιφερειακής εξειδικεύσεως από την κεφαλαιακή ένταση των δραστηριοτήτων μιας περιφέρειας.

3. Στατιστικά Στοιχεία

Για την εμπειρική ανάλυση της παρούσας μελέτης, χρησιμοποιούνται σε πρώτο στάδιο, στατιστικά στοιχεία από έρευνα του Εργατικού Δυναμικού της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος, των ετών 1989 και 1995. Η έρευνα αναφέρεται στους απασχολούμενους στην ελληνική επικράτεια κατά κλάδους οικονομικής δραστηριότητας και περιφέρεια.

Η δεύτερη σειρά στατιστικών στοιχείων που χρησιμοποιούνται είναι στοιχεία του Ακαθάριστου Περιφερειακού Προϊόντος που εκτιμώνται από τη Διεύθυνση Εθνικών Λογαριασμών της Ε.Σ.Υ.Ε. Οι σειρές αυτές των στατιστικών στοιχείων περιλαμβάνονται στους πίνακες 1 και 2 του Παραρτήματος.

Οι εξεταζόμενες περιφέρειες της Ελληνικής επικράτειας είναι:

1. Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης
2. Κεντρικής Μακεδονίας
3. Δυτικής Μακεδονίας
4. Ηπείρου
5. Θεσσαλίας
6. Ιονίων Νήσων
7. Δυτικής Ελλάδας
8. Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας

9. Ν. Αττικής
10. Πελοποννήσου
11. Ν. Βορείου Αιγαίου
12. Ν. Νοτίου Αιγαίου
13. Κρήτης.

Οι εξεταζόμενοι κλάδοι της Ελληνικής Οικονομίας είναι:

- T.1. Γεωργία, Κτηνοτροφία, Δάση & Αλιεία
- T.2. Ορυχεία
- T.3. Μεταποίηση
- T.4. Επιχ/σεις Ηλεκτρισμού, Φωταέριο & Ύδατος
- T.5. Κατασκευές
- T.6. Εμπόριο & Τουρισμός
- T.7. Μεταφορές, Αποθηκεύσεις & Επικοινωνίες
- T.8. Τράπεζες, Ασφάλειες κ.ά.
- T.9. Διάφορες Υπηρεσίες.

4. Αξιολόγηση Αποτελεσμάτων

Στο μέρος αυτό, της παρούσας μελέτης, επιχειρείται η αξιολόγηση των εμπειρικών αποτελεσμάτων της έρευνας που περιλαμβάνονται στους πίνακες 1 έως 9.

4.1. Ποσοστιαία τομεακή κατανομή της απασχολήσεως των περιφερειών της χώρας

Η εξέλιξη της συνολικής απασχολήσεως της χώρας κατά τομείς οικονομικής δραστηριότητας και κατά περιφέρειες παρουσιάζεται στους πίνακες 1, 2 και 3. Οι βασικές διαπιστώσεις που προκύπτουν από αυτή τη σειρά των πινάκων είναι:

α) Διαφορές στις ποσοστιαίες μεταβολές της συνολικής απασχολήσεως των περιφερειών της χώρας

Η μεταβολή που παρουσίασε η συνολική απασχόληση της χώρας μεταξύ των ετών 1989 και 1995 (Πίνακας 5), υπολογίζεται σε 4,17%, αν και οι αποκλίσεις μεταξύ των επιμέρους περιφερειών της χώρας είναι αρκετά σημαντικές. Έτσι, παρατηρούμε ότι σε 7 από τις 13 περιφέρειες σημειώθηκαν αυξήσεις

στη συνολική απασχόληση, ενώ, παράλληλα, στις υπόλοιπες περιφέρειες οι μεταβολές είναι αρνητικές.

Αναλυτικότερα, οι περιφέρειες στις οποίες κατά τα έτη 1989 και 1995 σημειώθηκαν οι μεγαλύτερες αυξήσεις είναι —κατά αύξουσα σειρά— η περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου με 26,34%, Πελοποννήσου με 10,59% και Ν. Αττικής με 10,30%. Οι περιφέρειες με τις μικρότερες αυξήσεις είναι η περιφέρεια Θεσσαλίας με 1,39%, Δυτικής Μακεδονίας με 2,53%, Κρήτης με 6,79% και Κεντρικής Μακεδονίας με 7,87%.

Αντίθετα, στις περιφέρειες, στις οποίες σημειώθηκαν απώλειες θέσεων απασχολήσεως, περιλαμβάνονται η περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας με 15,44%, Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας με 11,89%, Βορείου Αιγαίου με 11,42%, Ηπείρου με 8,23%, Ιονίων Νήσων με 5,27% και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης με 2,28%.

β) Διαφορές στις μεταβολές της συνολικής απασχολήσεως των περιφερειών της χώρας στους τρεις βασικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας.

Στον πίνακα 2, παρουσιάζονται οι ποσοστιαίες μεταβολές της συνολικής απασχολήσεως των περιφερειών της χώρας, μεταξύ των ετών 1989 και 1995, για τους τρεις παραγωγικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας: πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή. Από την ανάλυση του πίνακα προκύπτουν τα εξής:

Ο *Πρωτογενής Τομέας* παρουσίασε μείωση στο σύνολο των περιφερειών της χώρας κατά 15,91 ποσοστιαίες μονάδες. Σε 10 περιφέρειες παρατηρούνται μειώσεις από 8,88% στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας έως και 32,56% στην Ιονίων νήσων, ενώ σε 3 περιφέρειες παρατηρούνται αυξήσεις από 2,24% στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, έως και 38,69% στα Νησιά Νοτίου Αιγαίου.

Στον *Δευτερογενή Τομέα* παρατηρήθηκε, επίσης, μείωση κατά 12,27 ποσοστιαίες μονάδες. Σε 11 περιφέρειες παρατηρήθηκαν μειώσεις από 1,58 στην περιφέρεια Πελοποννήσου, έως 34,37% στην Θεσσαλία.

Τέλος, στον *Τριτογενή Τομέα*, εμφανίζεται αύξηση κατά 24,57%. Αναλυτικότερα σε 12 περιφέρειες παρατηρήθηκαν αυξήσεις από 2,68% στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας έως 49,72% στην Κρήτη, ενώ στην περιφέρεια Βορείου Αιγαίου η συνολική απασχόληση μειώθηκε κατά 19,25%.

γ) Διαφορές στην ποσοστιαία κατανομή της συνολικής απασχολήσεως των περιφερειών της χώρας.

Στον πίνακα 3 παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή της απασχολήσεως των παραγωγικών τομέων της Ελληνικής Οικονομίας στις 13 περιφέρειες της χώρας για τα έτη 1989 και 1995. Από την ανάλυση του πίνακα προκύπτουν τα παρακάτω, αναφορικά με κάθε περιφέρεια:

1. Ανατολική Μακεδονία & Θράκη

Τα μεγαλύτερα ποσοστά του συνόλου των απασχολουμένων εμφανίζονται στους τομείς: Τ. 1 με 46,24% για το 1989 και 43,12% για το 1995, Τ.3 με 15,28% και 11,56%, Τ.6 με 12,13% και 16,30% και Τ.9 με 13,91% και 13,15%.

Στους υπόλοιπους τομείς παρατηρούνται μικρά ποσοστά συμμετοχής απασχολουμένων από 0,47% και 0,60% στον τομέα Τ.4, έως 5,54% και 4,92% στον Τ.5.

2. Κεντρική Μακεδονία

Τα μεγαλύτερα ποσοστά του συνόλου των απασχολουμένων παρατηρούνται στους τομείς: Τ.1 με 27,79% και 20,82%, Τ.3 με 23,74% και 19,76%, Τ.6 με 16,95% και 23,05% και Τ.9 με 1,3% και 17,06% για τα έτη 1989 και 1995 αντίστοιχα.

Στους υπόλοιπους τομείς παρατηρούνται μικρά ποσοστά συμμετοχής απασχολουμένων από 0,21% και 0,34% στον τομέα Τ.2, έως 3,86% και 8,10% στον Τ.8.

3. Δυτική Μακεδονία

Τα μεγαλύτερα ποσοστά του συνόλου των απασχολουμένων παρατηρούνται στους τομείς: Τ.1 με 34,88% και 25,69%, Τ.3 με 18,67% και 14,05%, Τ.6 με 11,79% και 17,99% και Τ.9 με 13,82 και 14,05%, για τα έτη 1989 και 1995 αντίστοιχα.

Στους υπόλοιπους τομείς παρατηρούνται μικρά ποσοστά συμμετοχής απασχολουμένων από 0,21% και 7,27% στον τομέα Τ.2, έως 5,54% και 7,27% Τ.4.

4. Ήπειρος

Τα μεγαλύτερα ποσοστά του συνόλου των απασχολουμένων παρατηρούνται στους τομείς: Τ. 1 με 42,48% και 32,86%, Τ.6 με 13,60% και 19,88% και Τ.9 με 17,64% και 16,50% για τα έτη 1989 και 1995 αντίστοιχα.

Στους υπόλοιπους τομείς παρατηρούνται μικρά ποσοστά συμμετοχής απασχολουμένων από 0,30% και 0,18% στον τομέα Τ.2, έως 9,85% και 8,12% στον Τ.3.

5. *Θεσσαλία*

Τα μεγαλύτερα ποσοστά του συνόλου των απασχολουμένων παρατηρούνται στους τομείς: Τ.1 με 38,60% και 38,98%, Τ.3 με 18,10% και 10,13%, Τ.6 με 14,24% και 19,04% και Τ.9 με 13,78% και 14,88% για τα έτη 1989 και 1995 αντίστοιχα.

Στους υπόλοιπους τομείς παρατηρούνται μικρά ποσοστά συμμετοχής απασχολουμένων από 0,30% και 0,15% στον τομέα Τ.2, έως 7,63% και 6,38% στον Τ.5.

6. *Ιόνιοι Νήσοι*

Τα μεγαλύτερα ποσοστά του συνόλου των απασχολουμένων παρατηρούνται στους τομείς: Τ.1 με 41,16% και 29,30%, Τ.5 με 11,39% και 9,50%, Τ.6 με 11,35% και 30,47% και Τ.9 με 9,92% και 12,61%, για τα έτη 1989 και 1995 αντίστοιχα.

Στους υπόλοιπους τομείς παρατηρούνται μικρά ποσοστά συμμετοχής απασχολουμένων από 0,35% και 0,20% στον τομέα Τ.2, έως 6,30% και 6,94% στον Τ.7.

7. *Δυτική Ελλάδα*

Τα μεγαλύτερα ποσοστά του συνόλου των απασχολουμένων παρατηρούνται στους τομείς: Τ.1 με 46,90% και 41,97%, Τ.3 με 12,71% και 8,63%, Τ.6 με 11,35% και 16,10% και Τ.9 με 14,98% και 12,98%, για τα έτη 1989 και 1995 αντίστοιχα.

Στους υπόλοιπους τομείς παρατηρούνται μικρά ποσοστά συμμετοχής απασχολουμένων από 0,11% και 0,03% στον τομέα Τ.2, έως 5,63% και 7,47% στον Τ.5.

8. *Ανατολική Στερεά Ελλάδα*

Τα μεγαλύτερα ποσοστά του συνόλου των απασχολουμένων παρατηρούνται στους τομείς: Τ.1 με 38,59% και 31,05%, Τ.3 με 26,14% και 18,04%, Τ.6 με 20,24% και 17,55% και Τ.9 με 27,41% και 19,70%, για τα έτη 1989 και 1995 αντίστοιχα.

Στους υπόλοιπους τομείς παρατηρούνται μικρά ποσοστά συμμετοχής απασχολουμένων από 1,14% και 1,13% στον τομέα Τ.4, έως 5,88% και 9,18% στον Τ.5.

9. *Νομός Αττικής*

Τα μεγαλύτερα ποσοστά του συνόλου των απασχολουμένων παρατηρού-

νται στους τομείς: T.3 με 10,43% και 19,31%, T.6 με 12,13% και 24,07% και T.9 με 11,65% και 27,88%, για τα έτη 1989 και 1995 αντίστοιχα.

Στους υπόλοιπους τομείς παρατηρούνται μικρά ποσοστά συμμετοχής απασχολουμένων από 1,55% και 1,06% στον τομέα T.1, έως 2,54% και 10,69% στον T.8.

10. *Πελοπόννησος*

Τα μεγαλύτερα ποσοστά του συνόλου των απασχολουμένων παρατηρούνται στους τομείς: T.1 με 50,38% και 45,69%, T.6 με 12,13% και 16,53% και T.9 με 11,65% και 11,33%, για τα έτη 1989 και 1995 αντίστοιχα.

Στους υπόλοιπους τομείς παρατηρούνται μικρά ποσοστά συμμετοχής απασχολουμένων από 0,49% και 0,44% στον τομέα T.2, έως 10,43% και 8,05% στον T.3.

11. *Νήσοι Βορείου Αιγαίου*

Τα μεγαλύτερα ποσοστά του συνόλου των απασχολουμένων παρατηρούνται στους τομείς: T.1 με 25,22% και 27,41%, T.6 με 25,56% και 21,62% και T.9 με 20,63% και 16,01%, για τα έτη 1989 και 1995 αντίστοιχα.

Στους υπόλοιπους τομείς παρατηρούνται μικρά ποσοστά συμμετοχής απασχολουμένων από 0,34% και 0,18% στον τομέα T.2, έως 7,62% και 10,51% στον T.5.

12. *Νήσοι Νοτίου Αιγαίου*

Τα μεγαλύτερα ποσοστά του συνόλου των απασχολουμένων παρατηρούνται στους τομείς: T.5 με 13,83% και 11,43%, T.6 με 34,93% και 40,30% και T.9 με 17,38% και 17,73%, για τα έτη 1989 και 1995 αντίστοιχα.

Στους υπόλοιπους τομείς παρατηρούνται μικρά ποσοστά συμμετοχής απασχολουμένων από 0,44% και 0,58% στον τομέα T.2, έως 8,07% και 7,94% στον T.7.

13. *Κρήτη*

Τα μεγαλύτερα ποσοστά του συνόλου των απασχολουμένων παρατηρούνται στους τομείς: T.1 με 47,35% και 34,80%, T.6 με 5,61% και 25,05% και T.9 με 13,33% και 14,41%, για τα έτη 1989 και 1995 αντίστοιχα.

Στους υπόλοιπους τομείς παρατηρούνται μικρά ποσοστά συμμετοχής απασχολουμένων από 0,03% και 0,17% στον τομέα T.2, έως 2,77% και 7,15% στον T. 8.

4.2. Παραγωγικότητα της Εργασίας των περιφερειών της χώρας

Στο μέρος αυτό της παρούσας μελέτης, θα ασχοληθούμε με την αξιολόγηση της παραγωγικότητας της εργασίας των περιφερειών της χώρας, με βάση τα εμπειρικά αποτελέσματα της έρευνας που περιλαμβάνονται στον πίνακα 4. Από αυτό τον πίνακα, προκύπτουν οι εξής διαπιστώσεις:

α) Διαφορές της Παραγωγικότητας της Εργασίας μεταξύ των περιφερειών της χώρας.

Από τον πίνακα 4, παρατηρούμε ότι σε εθνικό επίπεδο το ανά απασχολούμενο Ακαθάριστο Προϊόν ανέρχεται, για το έτος 1995, σε 4.659 χιλιάδες δραχμές.

Από τις 13 περιφέρειες της χώρας, παρατηρούμε ότι δύο μόνο περιφέρειες ξεπερνούν την μέση παραγωγικότητα της χώρας, ενώ στις υπόλοιπες κυμαίνεται γύρω από το μέσο όρο της χώρας.

Οι περιφέρειες που ξεπερνούν τη μέση παραγωγικότητα της εργασίας της χώρας, είναι η Ανατολική Στερεά Ελλάδα με 6.101 χιλ. δραχ. και οι Νήσοι Νοτίου Αιγαίου με 4.787.

Οι υπόλοιπες 11 περιφέρειες εμφανίζουν χαμηλότερα επίπεδα παραγωγικότητας σε σχέση με το μέσο επίπεδο της χώρας. Σε 5 από αυτές η μέση παραγωγικότητα κυμαίνεται γύρω από το μέσο όρο της χώρας. Οι περιφέρειες αυτές είναι: Δυτικής Ελλάδας με 4.514, Κρήτης με 4.502, Νομού Αττικής με 4.425, Δυτικής Μακεδονίας με 4.316 και Θεσσαλίας με 4.238 χιλ. δραχ. Στις υπόλοιπες 6, η μέση παραγωγικότητα υπολογίζεται σε αρκετά χαμηλότερα επίπεδα αφού κυμαίνεται από 4.160 στην περιφέρεια Πελοποννήσου, έως και 3.455 στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη.

β) Διαφορές της Παραγωγικότητας της Εργασίας μεταξύ των παραγωγικών τομέων σε κάθε περιφέρεια.

Οι διαφορές που παρατηρούνται στην παραγωγικότητα της εργασίας μεταξύ των τομέων οικονομικής δραστηριότητας σε κάθε περιφέρεια είναι:

1. Ανατολική Μακεδονία - Θράκη

Στην περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας — Θράκης το Ακαθάριστο Προϊόν ανά απασχολούμενο, για το έτος 1995, ανήλθε σε 3.455 χιλ. δραχ.

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους η παραγωγικότητα

είναι υψηλότερη του μέσου όρου είναι ο T.2 με 28.643, ο T.9 με 6.881, ο T.5 με 6.805 και ο T.4 με 5.238. Ενώ, οι τομείς των οποίων η παραγωγικότητα είναι κάτω του μέσου όρου είναι ο T.1 με 1.993 και ο T.8 με 1.380 χιλ. δρχ.

Στους υπόλοιπους τομείς η παραγωγικότητα κυμαίνεται γύρω από το μέσο περιφερειακό επίπεδο παραγωγικότητας.

2. Κεντρική Μακεδονία

Στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας το Ακαθόριστο Προϊόν ανά απασχολούμενο, για το έτος 1995, ανήλθε σε 4.125 χιλ. δρχ.

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους η παραγωγικότητα είναι υψηλότερη του μέσου όρου είναι ο T.4 με 11.089, ο T.9 με 7.943 και ο T.2 με 7.352. Ενώ, οι τομείς των οποίων η παραγωγικότητα είναι κάτω του μέσου όρου είναι ο T.8 με 1.206, ο T.6 με 2.458 και ο T.1 με 3.517 χιλ. δρχ.

Στους υπόλοιπους τομείς η παραγωγικότητα κυμαίνεται γύρω από το μέσο περιφερειακό επίπεδο παραγωγικότητας.

3. Δυτική Μακεδονία

Στην περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας το Ακαθόριστο Προϊόν ανά απασχολούμενο, για το έτος 1995, ανήλθε σε 4.316 χιλ. δρχ.

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους η παραγωγικότητα είναι υψηλότερη του μέσου όρου είναι ο T.4 με 15.156, ο T.2 με 12.167 και ο T.9 με 6.990. Ενώ, οι τομείς των οποίων η παραγωγικότητα είναι κάτω του μέσου όρου είναι ο T.8 με 1.159, ο T.3 με 1.529, ο T.1 με 2.251 και ο T.6 με 2.411 χιλ. δρχ.

Στους υπόλοιπους τομείς η παραγωγικότητα κυμαίνεται γύρω από το μέσο περιφερειακό επίπεδο παραγωγικότητας.

4. Ήπειρος

Στην περιφέρεια Ηπείρου το Ακαθόριστο Προϊόν ανά απασχολούμενο, για το έτος 1995, ανήλθε σε 3.589 χιλ. δρχ.

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους η παραγωγικότητα είναι υψηλότερη του μέσου όρου είναι ο T.2 με 14.734, ο T.4 με 10.761, ο T.9 με 8.101 και ο T.7 με 5.829. Ενώ, οι τομείς των οποίων η παραγωγικότητα είναι κάτω του μέσου όρου είναι ο T.1 με 1.846 και ο T.8 με 1.061 χιλ. δρχ.

Στους υπόλοιπους τομείς η παραγωγικότητα κυμαίνεται γύρω από το μέσο περιφερειακό επίπεδο παραγωγικότητας.

5. Θεσσαλία

Στην περιφέρεια Θεσσαλίας το Ακαθάριστο Προϊόν ανά απασχολούμενο, για το έτος 1995, ανήλθε σε 4.238 χιλ. δρχ.

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους η παραγωγικότητα είναι υψηλότερη του μέσου όρου είναι ο Τ.2 με 10.172, ο Τ.4 με 7.469, ο Τ.9 με 7.014 και ο Τ.7 με 6.373. Ενώ, οι τομείς των οποίων η παραγωγικότητα είναι κάτω του μέσου όρου είναι ο Τ.6 με 2.506 και ο Τ.8 με 1.324 χιλ. δρχ.

Στους υπόλοιπους τομείς η παραγωγικότητα κυμαίνεται γύρω από το μέσο περιφερειακό επίπεδο παραγωγικότητας.

6. Ιόνιοι Νήσοι

Στην περιφέρεια Ιονίων Νήσων το Ακαθάριστο Προϊόν ανά απασχολούμενο, για το έτος 1995, ανήλθε σε 3.799 χιλ. δρχ.

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους η παραγωγικότητα είναι υψηλότερη του μέσου όρου είναι ο Τ.9 με 13.530, ο Τ.4 με 10.659 και ο Τ.2 με 5.386. Ενώ, οι τομείς των οποίων η παραγωγικότητα είναι κάτω του μέσου όρου είναι ο Τ.1 με 2.196, ο Τ.8 με 1.719 και ο Τ.6 με 1.816 χιλ. δρχ.

Στους υπόλοιπους τομείς η παραγωγικότητα κυμαίνεται γύρω από το μέσο περιφερειακό επίπεδο παραγωγικότητας.

7. Δυτική Ελλάδα

Στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας το Ακαθάριστο Προϊόν ανά απασχολούμενο, για το έτος 1995, ανήλθε σε 4.514 χιλ. δρχ.

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους η παραγωγικότητα είναι υψηλότερη του μέσου όρου είναι ο Τ.2 με 34.033, ο Τ.9 με 9.899, ο Τ.4 με 7.802 και ο Τ.3 με 6.726. Ενώ οι τομείς των οποίων η παραγωγικότητα είναι κάτω του μέσου όρου είναι ο Τ.1 με 2.926 και ο Τ.8 με 1.654 χιλ. δρχ.

Στους υπόλοιπους τομείς η παραγωγικότητα κυμαίνεται γύρω από το μέσο περιφερειακό επίπεδο παραγωγικότητας.

8. Ανατολική Στερεά Ελλάδα

Στην περιφέρεια Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας το Ακαθάριστο Προϊόν ανά απασχολούμενο, για το έτος 1995, ανήλθε σε 6.101 χιλ. δρχ.

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους η παραγωγικότητα είναι υψηλότερη του μέσου όρου είναι ο Τ.2 με 16.770, ο Τ.4 με 11.304, ο Τ.9 με 10.747 και ο Τ.3 με 9.267. Ενώ, οι τομείς των οποίων η παραγωγικότητα είναι κάτω του μέσου όρου είναι ο Τ.2 με 1.970 και ο Τ.8 με 1.833 χιλ. δρχ.

Στους υπόλοιπους τομείς η παραγωγικότητα κυμαίνεται γύρω από το μέσο περιφερειακό επίπεδο παραγωγικότητας.

9. Νομός Αττικής

Στην περιφέρεια Νομού Αττικής το Ακαθάριστο Προϊόν ανά απασχολούμενο, για το έτος 1995, ανήλθε σε 4.425 χιλ. δρχ.

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους η παραγωγικότητα είναι υψηλότερη του μέσου όρου είναι ο Τ.1 με 9.168, ο Τ.4 με 9.959 και ο Τ.9 με 6.634. Ενώ, οι τομείς των οποίων η παραγωγικότητα είναι κάτω του μέσου όρου είναι ο Τ.2 με 1.970 και ο Τ.8 με 1.833 χιλ. δρχ.

Στους υπόλοιπους τομείς η παραγωγικότητα κυμαίνεται γύρω από το μέσο περιφερειακό επίπεδο παραγωγικότητας.

10. Πελοπόννησος

Στην περιφέρεια Πελοποννήσου το Ακαθάριστο Προϊόν ανά απασχολούμενο, για το έτος 1995, ανήλθε σε 4.160 χιλ. δρχ.

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους η παραγωγικότητα είναι υψηλότερη του μέσου όρου είναι ο Τ.2 με 12.782, ο Τ.4 με 12.264 και ο Τ.9 με 9.707. Ενώ, οι τομείς των οποίων η παραγωγικότητα είναι κάτω του μέσου όρου είναι ο Τ.1 με 2.772 και ο Τ.8 με 2.073 χιλ. δρχ.

Στους υπόλοιπους τομείς η παραγωγικότητα κυμαίνεται γύρω από το μέσο περιφερειακό επίπεδο παραγωγικότητας.

11. Νήσοι Βορείου Αιγαίου

Στην περιφέρεια Νήσων Βορείου Αιγαίου το Ακαθάριστο Προϊόν ανά απασχολούμενο, για το έτος 1995, ανήλθε σε 4.080 χιλ. δρχ.

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους η παραγωγικότητα είναι υψηλότερη του μέσου όρου είναι ο Τ.2 με 14.001, ο Τ.9 με 8.988 και ο Τ.4 με 7.952. Ενώ, οι τομείς των οποίων η παραγωγικότητα είναι κάτω του μέσου όρου είναι ο Τ.8 με 1.793 και ο Τ.6 με 2.619 χιλ. δρχ.

Στους υπόλοιπους τομείς η παραγωγικότητα κυμαίνεται γύρω από το μέσο περιφερειακό επίπεδο παραγωγικότητας.

12. Νήσοι Νοτίου Αιγαίου

Στην περιφέρεια Νήσων Νοτίου Αιγαίου το Ακαθάριστο Προϊόν ανά απασχολούμενο, για το έτος 1995, ανήλθε σε 4.787 χιλ. δρχ.

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους η παραγωγικότητα είναι υψηλότερη του μέσου όρου είναι ο Τ.2 με 12.792, ο Τ.4 με 10.243 και ο Τ.9 με 14.452. Ενώ, οι τομείς των οποίων η παραγωγικότητα είναι κάτω του μέσου όρου είναι ο Τ.6 με 1.490 και ο Τ.8 με 2.399 χιλ. δρχ.

Στους υπόλοιπους τομείς η παραγωγικότητα κυμαίνεται γύρω από το μέσο περιφερειακό επίπεδο παραγωγικότητας.

13. Κρήτη

Στην περιφέρεια Κρήτης το Ακαθάριστο Προϊόν ανά απασχολούμενο, για το έτος 1995, ανήλθε σε 4.502 χιλ. δρχ.

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους η παραγωγικότητα είναι υψηλότερη του μέσου όρου είναι ο Τ.4 με 5.868, ο Τ.7 με 6.690 και ο Τ.9 με 11.474. Ενώ, οι τομείς των οποίων η παραγωγικότητα είναι κάτω του μέσου όρου είναι ο Τ.6 με 2.034 και ο Τ.8 με 1.229 χιλ. δρχ.

Στους υπόλοιπους τομείς η παραγωγικότητα κυμαίνεται γύρω από το μέσο περιφερειακό επίπεδο παραγωγικότητας.

4.3. Χωροταξική Εξειδίκευση των περιφερειών της χώρας

Στο μέρος αυτό της παρούσας μελέτης, θα ασχοληθούμε με την αξιολόγηση της χωροταξικής εξειδίκευσης των περιφερειών της χώρας με βάση τα εμπειρικά αποτελέσματα της έρευνας που περιλαμβάνονται στον Πίνακα 5.

Από αυτόν τον πίνακα, προκύπτουν τα εξής:

α) Τιμές του Συντελεστή Χωροταξικής Εξειδίκευσης

Ο Συντελεστής Χωροταξικής Εξειδίκευσης (Σ.Χ.Ε) παρουσιάζει μικρές τιμές για όλες τις περιφέρειες και για τα έτη 1989 και 1995. Οι μικρές τιμές του δείκτη, οι οποίες κυμαίνονται από 0,06 έως 0,27, δείχνουν ότι η συνολική απασχόληση των επιμέρους περιφερειών δεν είναι συγκεντρωμένη σε έναν και μόνο παραγωγικό κλάδο, αλλά είναι διασπαρμένη σε όλους τους κλάδους. Με άλλα λόγια, οι χαμηλές τιμές του δείκτη δείχνουν την ύπαρξη μεγάλης διασποράς της απασχόλησης στους τομείς των περιφερειών.

β) Περιφέρειες με τον Μεγαλύτερο και τον Χαμηλότερο Συντελεστή Χωροταξικής Εξειδίκευσης

Οι περιφέρειες, στις οποίες σημειώθηκαν οι μεγαλύτερες τιμές για τον Σ.Χ.Ε κατά τα δύο εξεταζόμενα έτη 1989 και 1995, ήταν, με σειρά, η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου με 0,27 και 0,25, Πελοποννήσου με 0,25 και 0,25, Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης με 0,21 και 0,23, Δυτικής Ελλάδας με 0,22 και 0,22, Αττικής με 0,25 και 0,20, Ιονίων Νήσων με 0,22 και 0,20 και Θεσσαλίας με **0,14** και 0,19. Ενώ οι περιφέρειες που σημειώθηκαν οι μικρότερες τιμές Σ.Χ.Ε ήταν η περιφέρεια Κρήτης με 0,23 και 0,17, Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας με 0,20 και 0,17, Ηπείρου με 0,20 και 0,15, Δυτικής Μακεδονίας με 0,16 και

0,15 και Βορείου Αιγαίου με 0,13 και 0,12. Τέλος, στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σημειώθηκε ο μικρότερος Σ.Χ.Ε και για τα δύο εξεταζόμενα έτη αφού έλαβε τιμές 0,07 και 0,06.

γ) Περιφέρειες με τις μεγαλύτερες θετικές ή αρνητικές μεταβολές στο Συντελεστή Χωροταξικής Εξειδικεύσεως μεταξύ των ετών **1989** και **1995**

Η μεγαλύτερη θετική μεταβολή του Σ.Χ.Ε μεταξύ 1989 και 1995, παρατηρείται στην περιφέρεια Θεσσαλίας κατά 35,71%, ενώ η μικρότερη στην περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης κατά 9,52%.

Οι μεγαλύτερες αρνητικές μεταβολές στο Σ.Χ.Ε παρατηρούνται στις περιφέρειες Κρήτης κατά 26,09%, Ηπείρου κατά 25,00%, Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας κατά 15,00% και Κεντρικής Μακεδονίας κατά 14,29%. Μικρές αρνητικές μεταβολές ως προς τον δείκτη εμφανίζουν οι περιφέρειες: Ιονίων Νήσων κατά 9,09%, Βορείου Αιγαίου κατά 7,69%, Νήσων Νοτίου Αιγαίου κατά 7,41% και Δυτικής Μακεδονίας κατά 6,25%.

Τέλος, στις περιφέρειες της Δυτικής Ελλάδας και Πελοποννήσου δεν παρατηρείται καμία μεταβολή στην τιμή του Σ.Χ.Ε μεταξύ των ετών 1989 και 1995.

4.4. Πρότυπο Περιφερειακής Εξειδικεύσεως

4.4.1. Πηλίκιο του Τόπου Εγκαταστάσεως

Το γεγονός ότι οι Σ.Χ.Ε δεν παρουσίασαν εξειδίκευση για καμία περιφέρεια, αυτό δεν σημαίνει ότι κάποιες οικονομικές δραστηριότητες των περιφερειών της χώρας δεν παρουσιάζουν χαρακτήρα εξαγωγικό, όπως αυτό αποδεικνύεται από το Πηλίκιο του Τόπου Εγκαταστάσεως των οικονομικών δραστηριοτήτων ($P.T.E_{it}$). Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με την θεωρία, οι δραστηριότητες για τις οποίες η τιμή του Π.Τ.Ε είναι μεγαλύτερη από τη μονάδα θεωρούνται εξαγωγικές, ενώ εκείνες για τις οποίες η τιμή του πηλίκου είναι μικρότερη της μονάδας θεωρούνται εισαγωγικές. Έτσι, με βάση τα εμπειρικά αποτελέσματα της έρευνας που περιλαμβάνονται στον πίνακα 6, μπορούμε να επισημάνουμε τα ακόλουθα:

α) Τα Πηλίκα του Τόπου Εγκαταστάσεως και οι διαπεριφερειακές και ενδοπεριφερειακές διαφορές

• ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ

Οι διαφορές που παρατηρούνται στα πηλίκα του τόπου εγκατάστασης των οικονομικών δραστηριοτήτων ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας είναι:

Τ.1. *Γεωργία, Κτηνοτροφία, Δάση & Αλιεία*

Σε 10 περιφέρειες της χώρας σημειώθηκαν τιμές από τη μονάδα στα πηλίκα του τόπου εγκαταστάσεως, ενώ σε 3 περιφέρειες τιμές κάτω από τη μονάδα.

Οι τιμές πάνω από τη μονάδα κυμαίνονται από 1,189 στην περιφέρεια Ιονίων Νήσων, έως 2,423 στην Θεσσαλία, ενώ οι τιμές κάτω από τη μονάδα κυμαίνονται από 0,154 στην περιφέρεια Νομού Αττικής, έως 0,940 στην Δυτική Μακεδονία.

Τ.2. *Ορυχεία*

Σε 5 περιφέρειες της χώρας σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα στα πηλίκα του τόπου εγκαταστάσεως, ενώ σε 4 περιφέρειες τιμές κάτω από τη μονάδα.

Οι τιμές πάνω από τη μονάδα κυμαίνονται από 1,123 στην περιφέρεια Πελοποννήσου, έως 11,912 στη Δυτική Μακεδονία, ενώ οι τιμές κάτω από τη μονάδα κυμαίνονται από 0,044 στην περιφέρεια Νομού Αττικής, έως 0,622 στην Ήπειρο.

Τ.3. *Βιομηχανία - Βιοτεχνία*

Σε 4 περιφέρειες της χώρας σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα στα πηλίκα του τόπου εγκαταστάσεως, ενώ σε 9 περιφέρειες τιμές κάτω από τη μονάδα.

Οι τιμές πάνω από τη μονάδα κυμαίνονται από 1,004 στην Θεσσαλία, έως 1,966 στην περιφέρεια Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας, ενώ οι τιμές κάτω από τη μονάδα κυμαίνονται από 0,239 στην περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, έως 0,980 στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη.

Τ.4. *Ηλεκτρισμός, Φωταέριο, Ύδρευση κλπ.*

Σε 10 περιφέρειες της χώρας σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα στα πηλίκα του τόπου εγκαταστάσεως, ενώ σε 8 περιφέρειες τιμές κάτω από τη

Οι τιμές πάνω από τη μονάδα κυμαίνονται από 1,039 στην περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, έως 7,872 στην Δυτική Μακεδονία, ενώ οι τιμές κάτω από τη μονάδα κυμαίνονται από 0,381 στην περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, έως 0,983 στην Ήπειρο.

T.5. Κατασκευές, Οικοδομήσεις

Σε 10 περιφέρειες της χώρας σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα στα ηλίκα του τόπου εγκαταστάσεως, ενώ σε 3 περιφέρειες τιμές κάτω από τη μονάδα.

Οι τιμές πάνω από τη μονάδα κυμαίνονται από 1,106 στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, έως 1,735 στην Ήπειρο, ενώ οι τιμές κάτω από τη μονάδα κυμαίνονται από 0,770 στην περιφέρεια Νομού Αττικής, έως 0,960 στην Κρήτη.

T.6. Εμπόριο, Τουρισμός

Σε 4 περιφέρειες της χώρας σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα στα ηλίκα του τόπου εγκαταστάσεως, ενώ σε 9 περιφέρειες τιμές κάτω από τη μονάδα.

Οι τιμές πάνω από τη μονάδα κυμαίνονται από 1,007 στην περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, έως 1,208 στο Νομό Αττικής, ενώ οι τιμές κάτω από τη μονάδα κυμαίνονται από 0,682 στην περιφέρεια Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας, έως 0,997 στην Κεντρική Μακεδονία.

T.7. Μεταφορές, Επικοινωνίες, Αποθηκεύσεις κλπ.

Σε 3 περιφέρειες της χώρας σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα στα ηλίκα του τόπου εγκαταστάσεως, ενώ σε 10 περιφέρειες τιμές κάτω από τη μονάδα.

Οι τιμές πάνω από τη μονάδα κυμαίνονται από 1,049 στην περιφέρεια Ιονίων Νήσων, έως 1,424 στους Νήσους Βορείου Αιγαίου, ενώ οι τιμές κάτω από τη μονάδα κυμαίνονται από 0,614 στην περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, έως 0,930 στην Ήπειρο.

T.8. Τράπεζες και λοιπά Οικονομικά Ιδρύματα

Σε μία μόνο περιφέρεια της χώρας σημειώθηκε τιμή πάνω από τη μονάδα στα ηλίκα του τόπου εγκαταστάσεως, ενώ σε 12 περιφέρειες τιμές κάτω από τη μονάδα.

Η τιμή πάνω από τη μονάδα σημειώθηκε στην περιφέρεια Νομού Αττικής: 1,389, ενώ οι τιμές κάτω από τη μονάδα κυμαίνονται από 0,560 στην περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, έως 0,960 στους Νήσους Βορείου Αιγαίου.

T.9. Διάφορες Υπηρεσίες

Σε 3 περιφέρειες της χώρας σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα στα πηλίκα του τόπου εγκατάστασης, ενώ σε 10 περιφέρειες τιμές κάτω από τη μονάδα.

Οι τιμές πάνω από τη μονάδα κυμαίνονται από 1,110 στην περιφέρεια Νομού Αττικής, έως 1,421 στους Νήσους Νοτίου Αιγαίου, ενώ οι τιμές κάτω από τη μονάδα κυμαίνονται από 0,547 στην περιφέρεια Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας, έως 0,989 στην Ήπειρο.

• ΕΝΔΟΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ

Οι διαφορές που παρατηρούνται στα Πηλίκα του Τόπου Εγκατάστασης των οικονομικών δραστηριοτήτων σε κάθε περιφέρεια της χώρας είναι:

1, Ανατολική Μακεδονία - Θράκη

Σε 3 τομείς οικονομικής δραστηριότητας σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα στο πηλίκο του τόπου εγκατάστασης, ενώ σε 6 τομείς οι τιμές ήταν κάτω από τη μονάδα.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα είναι οι T.1 με 1,746, T.2 με 5,075 και T.5 με 1,567.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές κάτω από τη μονάδα κυμαίνονται από 0,381 στον T.4 έως 0,980 στον T.3.

2. Κεντρική Μακεδονία

Σε 2 τομείς οικονομικής δραστηριότητας σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα στο πηλίκο του τόπου εγκατάστασης, ενώ σε 7 τομείς οι τιμές ήταν κάτω από τη μονάδα.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα είναι οι T.1 με 1,246 και T.3 με 1,459.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές κάτω από τη μονάδα κυμαίνονται από 0,507 στον T.2, έως 0,997 στον T.6.

3. Δυτική Μακεδονία

Σε 3 τομείς οικονομικής δραστηριότητας σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα στο πηλίκο του τόπου εγκατάστασης, ενώ σε 6 τομείς οι τιμές ήταν κάτω από τη μονάδα.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα είναι οι Τ.5 με 1,465, Τ.4 με 7,872 και Τ.2 με 11,912.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές κάτω από τη μονάδα κυμαίνονται από 0,357 στον Τ.3, έως 0,940 στον Τ1.

4. Ήπειρος

Σε 2 τομείς οικονομικής δραστηριότητας σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα στο πηλίκο του τόπου εγκατάστασης, ενώ σε 7 τομείς οι τιμές ήταν κάτω από τη μονάδα.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα είναι οι Τ.1 με 1,186 και Τ.5 με 1,735.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές κάτω από τη μονάδα κυμαίνονται από 0,622 στον Τ.2, έως 0,989 στον Τ.9.

5. Θεσσαλία

Σε 3 τομείς οικονομικής δραστηριότητας σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα στο πηλίκο του τόπου εγκατάστασης, ενώ σε 6 τομείς οι τιμές ήταν κάτω από τη μονάδα.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα είναι οι Τ.1 με 2,433, Τ.3 με 1,004 και Τ.5 με 1,111.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές κάτω από τη μονάδα κυμαίνονται από 0,291 στον Τ.2, έως 0,817 στον Τ.6.

6. Ιόνιοι Νήσοι

Σε 5 τομείς οικονομικής δραστηριότητας σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα στο πηλίκο του τόπου εγκατάστασης, ενώ σε 4 τομείς οι τιμές ήταν κάτω από τη μονάδα.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα είναι οι Τ.1 με 1,189, Τ.5 με 1,362, Τ.6 με 1,083, Τ.7 με 1,049 και Τ.9 με 1,192.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές κάτω από τη μονάδα κυμαίνονται από 0,241 στον Τ.2, έως 0,652 στον Τ.8.

7. Δυτική Ελλάδα

Σε 3 τομείς οικονομικής δραστηριότητας σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη

μονάδα στο πηλίκο του τόπου εγκατάστασης, ενώ σε 6 τομείς οι τιμές ήταν κάτω από τη μονάδα.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα είναι οι Τ.1 με 1,909, Τ.5 με 1,106 και Τ.6 με 1,066.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές κάτω από τη μονάδα κυμαίνονται από 0,209 στον Τ.2, έως 0,923 στον Τ.3.

8. Ανατολική Στερεά Ελλάδα

Σε 4 τομείς οικονομικής δραστηριότητας σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα στο πηλίκο του τόπου εγκατάστασης, ενώ σε 5 τομείς οι τιμές ήταν κάτω από τη μονάδα.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα είναι οι Τ.1 με 1,537, Τ.2 με 2,763, Τ.3 με 1,966 και Τ.5 με 1,466.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές κάτω από τη μονάδα κυμαίνονται από 0,547 στον Τ.9, έως 0,863 στον Τ.4.

9. Νομός Αττικής

Σε 6 τομείς οικονομικής δραστηριότητας σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα στο πηλίκο του τόπου εγκατάστασης, ενώ σε 3 τομείς οι τιμές ήταν κάτω από τη μονάδα.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα είναι οι Τ.9 με 1,110 και Τ.8 με 1.389.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές κάτω από τη μονάδα είναι οι Τ.1 με 0,154, Τ.2 με 0,044 και Τ.5 με 0,770.

10. Πελοπόννησος

Σε 4 τομείς οικονομικής δραστηριότητας σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα στο πηλίκο του τόπου εγκατάστασης, ενώ σε 5 τομείς οι τιμές ήταν κάτω από τη μονάδα.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα είναι οι Τ.1 με 2,137, Τ.2 με 1,125, Τ.4 με 1,425 και Τ.5 με 1,175.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές κάτω από τη μονάδα κυμαίνονται από 0,702 στον Τ.9, έως 0,869 στον Τ.7.

11. Νήσοι Βορείου Αιγαίου

Σε 5 τομείς οικονομικής δραστηριότητας σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα στο πηλίκο του τόπου εγκατάστασης, ενώ σε 4 τομείς οι τιμές ήταν κάτω από τη μονάδα.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα είναι οι T.6 με 1,007 και T.7 με 1,424.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές κάτω από τη μονάδα είναι οι T.2 με 0,507, T.3 με 0,408, T.8 με 0,960 και T.9 με 0,936.

12. *Νήσοι Νοτίου Αιγαίου*

Σε 4 τομείς οικονομικής δραστηριότητας σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα στο πηλίκο του τόπου εγκατάστασης, ενώ σε 5 τομείς οι τιμές ήταν κάτω από τη μονάδα.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές πάνω από τη μονάδα είναι οι T.2 με 1,285, T.4 με 1,181, T.5 με 1,247 και T.9 με 1,421.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές κάτω από τη μονάδα κυμαίνονται από 0,239 στον T.3, έως 0,910 στον T.6.

13. *Κρήτη*

Σε έναν μόνο τομέα οικονομικής δραστηριότητας σημειώθηκε τιμή πάνω από τη μονάδα στο πηλίκο του τόπου εγκατάστασης, ενώ σε 8 τομείς οι τιμές ήταν κάτω από τη μονάδα.

Ο τομέας στον οποίο σημειώθηκε τιμή πάνω από τη μονάδα είναι ο T.1 με 2,191.

Οι τομείς στους οποίους σημειώθηκαν τιμές κάτω από τη μονάδα κυμαίνονται από 0,177 στον T.2, έως 0,975 στον T.9.

4.4.2. Δείκτες Ιεραρχημένης Συσχετίσεως του Spearman

Όπως ήδη αναφέραμε σε προηγούμενο μέρος της παρούσας μελέτης, ο δείκτης ιεραρχημένης συσχέτισης, χρησιμοποιείται προκειμένου να διαπιστωθεί εμπειρικά σε τι βαθμό η Συγκριτική Παραγωγικότητα της Εργασίας επηρεάζει το Πηλίκο του τόπου Εγκατάστασης μέσα στην περιφέρεια.

Τούτο επιτυγχάνεται με την ταξινόμηση, κατά φθίνουσα τάξη, των τιμών της Συγκριτικής Παραγωγικότητας και των Πηλίκων του Τόπου Εγκαταστάσεως των οικονομικών δραστηριοτήτων, όπου ο αριθμός 1 δίνεται στην δραστηριότητα με την υψηλότερη τιμή και ακολουθούν, κατά αύξοντα αριθμό, οι άλλες δραστηριότητες, με τις αμέσως μικρότερες τιμές.

Εάν παρατηρηθεί ότι σε μία οικονομική δραστηριότητα συμπίπτει ο ίδιος αύξοντος αριθμός τόσο για το πηλίκο του τόπου εγκατάστασης, όσο και για τη συγκριτική παραγωγικότητα, τότε αποδεικνύεται ο βαθμός επηρεασμού του

Π.Τ.Ε από τη συγκριτική παραγωγικότητα της εργασίας, δηλαδή υπάρχει θετική συσχέτιση μεταξύ συγκριτικών παραγωγικοτήτων και του πηλίκου του τόπου εγκατάστασης των οικονομικών δραστηριοτήτων μέσα στην περιφέρεια.

Στον πίνακα 8, παρουσιάζονται οι αριθμοί ιεράρχησης για τα πηλίκα του τόπου εγκατάστασης και για τις συγκριτικές παραγωγικότητες των διαφόρων τομέων στις 13 περιφέρειες.

Από αυτόν τον πίνακα, προκύπτει ότι οι δύο αριθμοί ιεράρχησης είναι ταυτόσημοι στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. Ανατολική Μακεδονία και Θράκη: T.2 και T.4.
2. Κεντρική Μακεδονία: T.2 και T.5
3. Δυτική Μακεδονία: T.3 και T.6
4. Ιόνιοι Νήσοι: T.2, T.3 και T.7
5. Δυτική Ελλάδα: T.6, T.7 και T.8
6. Ανατολική Στερεά Ελλάδα: T.1
7. Νομός Αττικής: T.2, T.5 και T.7
8. Ν. Νοτίου Αιγαίου: T.4 και T.9
9. Κρήτη: T.2

Πόσο σημαντική είναι η θετική συσχέτιση των δύο αυτών μεταβλητών για τις οικονομικές δραστηριότητες των περιφερειών της χώρας, αποδεικνύεται από τις τιμές του Συντελεστή Ιεραρχημένης Συσχέτισης του Spearman.

Σύμφωνα με τη θεωρία, όσο μεγαλύτερη είναι η θετική συσχέτιση μεταξύ του Πηλίκου του Τόπου Εγκατάστασης και της Συγκριτικής Παραγωγικότητας της Εργασίας, τόσο υψηλότερος θα είναι ο Συντελεστής Ιεραρχημένης Συσχετίσεως (R') και θα πλησιάζει προς τη μονάδα, που σημαίνει ότι οι περιφέρειες εξειδικεύονται σύμφωνα με το συγκριτικό τους πλεονέκτημα.

Τέλος οι ενδιαμέσες τιμές του R' δείχνουν τους διάφορους βαθμούς επηρεασμού του Προτύπου Περιφερειακής Εξειδίκευσης από τη Συγκριτική Παραγωγικότητα των οικονομικών δραστηριοτήτων μιας περιφέρειας.

Έτσι, με βάση τα εμπειρικά αποτελέσματα της έρευνας που περιλαμβάνονται στον πίνακα 9 και όσων προαναφέρθηκαν προκύπτουν οι εξής διαπιστώσεις:

Σε 9 περιφέρειες της χώρας παρατηρούμε ότι ο δείκτης R' λαμβάνει θετικές τιμές, αποδεικνύοντας την ύπαρξη θετικής συσχέτισης μεταξύ Π.Τ.Ε και

της Συγκριτικής Παραγωγικότητας της Εργασίας των οικονομικών δραστηριοτήτων κάθε περιφέρειας.

Οι περιφέρειες αυτές, κατά αύξουσα σειρά είναι: Νήσοι Νοτίου Αιγαίου με 0,158, Νομός Αττικής με 0,183, Ιόνιοι Νήσοι με 0,467, Ανατολική Στερεά Ελλάδα με 0,517, Κεντρική Μακεδονία με 0,550, Ανατολική Μακεδονία και Θράκη με 0,675, Θεσσαλία με 0,692, Δυτική Μακεδονία με 0,750 και Κρήτη με 0,817.

Αντίθετα σε 4 περιφέρειες ο δείκτης ιεραρχημένης συσχέτισης λαμβάνει αρνητικές τιμές που σημαίνει την έλλειψη θετικής συσχέτισης μεταξύ των δύο αυτών μεταβλητών για τις οικονομικές δραστηριότητες των περιφερειών. Οι περιφέρειες αυτές είναι: Δυτικής Ελλάδας με -0,150, Πελοποννήσου με -0,233, Ηπείρου με -0,300 και Νήσων Βορείου Αιγαίου με -0,442.

5. Συμπεράσματα - Διαπιστώσεις

Από την αξιολόγηση των εμπειρικών αποτελεσμάτων της έρευνας, προκύπτουν τα εξής βασικά συμπεράσματα:

1. Η μεταβολή που παρουσίασε η συνολική απασχόληση της χώρας μεταξύ των ετών 1989 και 1995, υπολογίζεται σε 4,17%, αλλά οι αποκλίσεις μεταξύ των επιμέρους περιφερειών της χώρας είναι αρκετά σημαντικές. Έτσι, σε 7 από τις 13 περιφέρειες σημειώθηκαν αυξήσεις στη συνολική απασχόληση, ενώ, παράλληλα, στις υπόλοιπες περιφέρειες οι μεταβολές είναι αρνητικές.

Οι περιφέρειες στις οποίες σημειώθηκαν οι μεγαλύτερες αυξήσεις μεταξύ των ετών 1989 και 1995, είναι η περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου με 26,34%, Πελοποννήσου με 10,59% και Ν. Αττικής με 10,30%. Οι περιφέρειες με τις μικρότερες αυξήσεις είναι η περιφέρεια Θεσσαλίας με 1,39%, Δυτικής Μακεδονίας με 2,53%, Κρήτης με 6,79% και Κεντρικής Μακεδονίας με 7,87%.

Αντίθετα, στις περιφέρειες, στις οποίες σημειώθηκαν απώλειες θέσεων απασχολήσεως, περιλαμβάνονται η περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας με 15,44%, Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας με 11,89%. Βορείου Αιγαίου με 11,42%, Ηπείρου με 8,23%, Ιονίων Νήσων με 5,27% και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης με 2,28%.

Εξ άλλου, το μεγαλύτερο ποσοστό του συνόλου των απασχολουμένων στην ελληνική επικράτεια, σε διαπεριφερειακό επίπεδο, συγκεντρώνεται

στους τομείς της Γεωργίας - Κτηνοτροφίας (ο οποίος απασχολεί περί το 20-25%), Μεταποίησης (ο οποίος απορροφά σχεδόν το 16-18% του εργατικού δυναμικού της χώρας), Εμπορίου - Τουρισμού (με ποσοστά συμμετοχής στη συνολική απασχόληση περί το 19-22%) και Διαφόρων Υπηρεσιών (με συμμετοχή 19%). Οι τομείς αυτοί κατέχουν κυρίαρχη θέση στην ελληνική οικονομία αναφορικά με τον αριθμό των απασχολούμενων που απορροφούν, ενώ, οι υπόλοιποι τομείς κατέχουν δευτερεύουσα αλλά όχι λιγότερο σημαντική θέση αναφορικά με την ποσοστιαία συμμετοχή τους στη συνολική απασχόληση των περιφερειών της χώρας.

2. Αναφορικά με την παραγωγικότητα της εργασίας των περιφερειών της χώρας, θα λέγαμε ότι σε δύο μόνο από τις 13 περιφέρειες, η μέση παραγωγικότητα ξεπερνά το μέσο όρο της χώρας —ο οποίος για το 1995 ανήλθε σε 4.659 χιλ. δρχ.— ενώ στις υπόλοιπες 11 κυμαίνεται γύρω από αυτόν.

Οι περιφέρειες που ξεπερνούν τη μέση παραγωγικότητα της εργασίας της χώρας είναι η Ανατολική Στερεά Ελλάδα με 6.101 χιλ. δρχ. και οι Νήσοι Νοτίου Αιγαίου με 4.787.

Οι υπόλοιπες 11 περιφέρειες παρουσιάζουν χαμηλότερες τιμές αναφορικά με το Ακαθάριστο Περιφερειακό Προϊόν ανά απασχολούμενο σε σχέση με το μέσο επίπεδο παραγωγικότητας της χώρας. Σε 5 από αυτές η μέση παραγωγικότητα κυμαίνεται γύρω από το μέσο όρο της χώρας. Οι περιφέρειες αυτές είναι: Δυτικής Ελλάδας με 4.514, Κρήτης με 4.502, Νομού Αττικής με 4.425, Δυτικής Μακεδονίας με 4.316 και Θεσσαλίας με 4.238 χιλ. δρχ. Στις υπόλοιπες 7, η μέση παραγωγικότητα υπολογίζεται σε αρκετά χαμηλότερα επίπεδα αφού κυμαίνεται από 4.160 στην περιφέρεια Πελοποννήσου, έως και 3.455 στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη.

Σε εθνικό επίπεδο, οι τομείς των Ορυχείων και των επιχειρήσεων Ηλεκτρισμού, Φωταερίου, ύδρευσης κλπ. παρουσιάζουν υψηλές τιμές αναφορικά με το ακαθάριστο προϊόν ανά απασχολούμενο. Εν αντιθέσει, στους τομείς των Τραπεζών κλπ. και του Εμπορίου - Τουρισμού, η παραγωγικότητα κυμαίνεται σε αρκετά χαμηλά επίπεδα.

Αξίζει, σε αυτό το σημείο να αναφερθούμε, στα υψηλά επίπεδα παραγωγικότητας που εμφανίζονται στον τομέα της Γεωργίας, Κτηνοτροφίας στο Νομό Αττικής, στον τομέα των Ορυχείων στη Δυτική Ελλάδα και την Ανατολική Στερεά, καθώς και στον τομέα των Διαφόρων Υπηρεσιών στην περιφέρεια Βορείου Αιγαίου.

3. Οι τεχνικές της ανάλυσεως που χρησιμοποιήθηκαν για την εμπειρική εκτίμηση της περιφερειακής εξειδικεύσεως στα πλαίσια της παρούσης μελέτης, παρουσίασαν αποτελέσματα που αποδεικνύουν την έλλειψη εξειδικεύσεως σε όλες τις περιφέρειες της χώρας.

Ειδικότερα, ο Συντελεστής Χωροταξικής Εξειδίκευσης (Σ.Χ.Ε) παρουσιάζει μικρές τιμές για όλες τις περιφέρειες και για τα έτη 1989 και 1995. Οι μικρές τιμές του δείκτη, οι οποίες κυμαίνονται από 0,06 έως 0,27, δείχνουν ότι η συνολική απασχόληση των επιμέρους περιφερειών δεν είναι συγκεντρωμένη σε ένα και μόνο παραγωγικό κλάδο, αλλά είναι διασπαρμένη σε όλους τους κλάδους. Με άλλα λόγια, οι χαμηλές τιμές του δείκτη δείχνουν την ύπαρξη μεγάλης διασποράς στην απασχόληση της χώρας.

Για μία καλύτερη, όμως, εξήγηση το φαινομένου αυτού, θα πρέπει να λάβουμε υπόψη ορισμένες αδυναμίες των τεχνικών αυτών και ιδιαίτερα της τεχνικής εκείνης που αναφέρεται στον Συντελεστή Χωροταξικής Εξειδικεύσεως (Σ.Χ.Ε), καθώς και στο Συντελεστή Ιεραρχημένης Συσχετίσεως R' , όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στη θεωρία.

Σύμφωνα με τη θεωρία, ο Συντελεστής Χωροταξικής Εξειδικεύσεως, παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες, οι οποίες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη χρησιμοποίησή του.

Μία, λοιπόν, από τις αδυναμίες και ίσως η πιο σημαντική, είναι ότι η τιμή του δείκτη διαφοροποιείται σημαντικά ανάλογα με τη χωρική υποδιαίρεση της χώρας που χρησιμοποιείται, π.χ. ο Σ.Χ.Ε μιας οικονομικής δραστηριότητας σε σύγκριση με τη συνολική απασχόληση της χώρας, θα είναι διαφορετικός, ανάλογα με τον εάν μία χώρα υποδιαιρείται σε μεγάλες γεωγραφικές περιοχές, σε Περιφέρειες, σε νομούς κλπ.

4. Το γεγονός ότι οι Σ.Χ.Ε δεν παρουσίασαν εξειδίκευση για καμία περιφέρεια, αυτό δεν σημαίνει ότι κάποιες οικονομικές δραστηριότητες των περιφερειών της χώρας δεν παρουσιάζουν χαρακτήρα εξαγωγικό, όπως αυτό αποδεικνύεται από το Πηλίκο του Τόπου Εγκαταστάσεως των οικονομικών δραστηριοτήτων ($P.T.E_{ir}$). Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με την θεωρία, οι δραστηριότητες για τις οποίες η τιμή του Π.Τ.Ε είναι μεγαλύτερη από τη μονάδα θεωρούνται εξαγωγικές, ενώ εκείνες για τις οποίες η τιμή του πηλίκου είναι μικρότερη της μονάδας θεωρούνται εξαγωγικές.

Έτσι, σύμφωνα με τα εμπειρικά αποτελέσματα της έρευνας, παρατηρούμε ότι για αρκετές περιφέρειες της χώρας το Π.Τ.Ε_{ir} παρουσίασε τιμές μεγαλύτερες από τη μονάδα σε περισσότερες της μιας δραστηριότητες, αποδεικνύοντας έτσι τον εξαγωγικό χαρακτήρα αυτών των δραστηριοτήτων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Ποσοστιαίες Μεταβολές της Συνολικής Απασχόλησης μεταξύ των ετών 1989 & 1995
ανά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας και Περιφέρειες

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΤΟΜΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ									
	Π1: ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΤΗΝ/ΦΙΛΑ ΔΑΣΗ, ΛΑΙΛΙΑ	Π2: ΟΡΥΧΕΙΑ	Π3: ΒΙΟΜΗΧΑΝ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ	Π4: ΠΛΕΚΣΜΟΣ ΦΥΤ-ΥΔΡΕΥΣΗ ΑΤΜΟΣ	Π5: ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΕΙΣ	Π6: ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	Π7: ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΕΙΣ	Π8: ΤΡΑΠΕΖΕΣ & ΛΟΙΠΑ ΟΙΚΟΝ. ΠΑΡΥΜΑΤΑ	Π9: ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΥΠΗΡΕΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1 ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΙΑ	-8,88%	11,81%	-26,06%	28,16%	-13,14%	31,33%	0,11%	175,27%	-7,60%	-2,28%
2 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	-19,19%	76,14%	-10,23%	-3,28%	1,79%	46,69%	6,32%	126,39%	14,15%	7,87%
3 ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	-24,48%	64,49%	-22,85%	12,36%	53,91%	56,48%	-31,78%	213,23%	4,17%	2,53%
4 ΠΕΠΕΡΟΣ	-29,00%	-4,80%	-24,29%	1,08%	-11,93%	34,17%	3,07%	219,79%	-14,16%	-8,23%
5 ΘΕΣΣΑΛΙΑ	2,24%	442,03%	-43,24%	-8,02%	-17,57%	35,53%	-17,81%	154,57%	9,47%	1,39%
6 ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	-32,56%	-44,04%	-32,51%	30,77%	-21,03%	54,18%	4,41%	26,09%	20,36%	-5,27%
7 ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	-24,34%	-73,65%	-42,56%	-15,18%	12,14%	20,01%	-5,63%	113,62%	-26,70%	-15,44%
8 ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	-29,09%	-82,75%	-0,04%	-14,79%	14,38%	14,65%	6,55%	97,04%	-7,47%	-11,89%
9 ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	-24,73%	32,64%	-18,50%	25,33%	16,08%	31,22%	6,24%	51,05%	12,20%	10,30%
10 ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	0,28%	-0,52%	-14,68%	24,78%	15,30%	50,68%	3,12%	139,73%	7,60%	10,59%
11 ΝΗΣΟΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	-3,75%	-53,37%	-16,23%	70,91%	22,19%	-25,08%	-15,08%	96,65%	-31,26%	-11,42%
12 ΝΗΣΟΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	38,69%	64,45%	-18,86%	6,42%	4,40%	45,77%	24,32%	23,98%	28,94%	26,34%
13 ΚΡΗΤΗ	-21,51%	424,64%	-14,38%	74,11%	-5,10%	71,39%	-1,97%	175,55%	15,47%	6,79%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	-15,910%	-27,132%	-19,189%	15,297%	5,599%	35,961%	2,954%	84,238%	7,308%	4,166%

ΠΗΓΗ: Επεξεργασία στοιχείων πίνακα Α (Παράρτημα).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Ποσοστιαίες Μεταβολές της Συνολικής Απασχόλησης των Περιφερειών της Χώρας
στους Βασικούς Τομείς της Ελληνικής Οικονομίας για τα έτη 1989 & 1995

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ			ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ			ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ			ΣΥΝΟΛΟ		
	1989	1995	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	1989	1995	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	1989	1995	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	1989	1995	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
1 ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ	109.862	100.110	-8,88%	52.090	41.393	-20,54%	75.643	90.667	19,86%	237.595	232.170	-2,28%
2 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	175.115	141.503	-19,19%	190.561	176.803	-7,22%	264.473	361.459	36,67%	630.149	679.765	7,87%
3 ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	34.427	25.999	-24,48%	31.241	32.225	3,15%	33.041	42.978	30,07%	98.709	101.202	2,53%
4 ΗΠΕΙΡΟΣ	48.697	34.573	-29,00%	22.997	18.852	-18,02%	42.948	51.784	20,57%	114.642	105.209	-8,23%
5 ΘΕΣΣΑΛΙΑ	97.948	100.144	2,24%	67.122	44.051	-34,37%	88.320	112.708	27,61%	253.390	256.903	1,39%
6 ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	33.042	22.283	-32,56%	16.417	12.229	-25,51%	30.826	41.538	34,75%	80.285	76.050	-5,27%
7 ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	121.707	92.083	-24,34%	50.013	37.226	-25,57%	87.765	90.116	2,68%	259.485	219.425	-15,44%
8 ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	72.941	51.719	-29,09%	57.286	49.238	-14,05%	58.809	65.595	11,54%	189.036	166.552	-11,89%
9 ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	19.742	14.859	-24,73%	422.685	377.318	-10,73%	828.539	1.009.689	21,86%	1.270.966	1.401.866	10,30%
10 ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	100.372	100.657	0,28%	36.644	36.065	-1,58%	62.204	83.590	34,38%	199.220	220.312	10,59%
11 ΝΗΣΟΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	15.586	15.001	-3,75%	10.737	11.089	3,28%	35.467	28.645	-19,23%	61.790	54.735	-11,42%
12 ΝΗΣΟΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	6.927	9.607	38,69%	20.850	20.034	-3,91%	50.359	69.077	37,17%	78.136	98.718	26,34%
13 ΚΡΗΤΗ	93.514	73.397	-21,51%	32.557	30.577	-6,08%	71.417	106.929	49,72%	197.488	210.903	6,79%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	929.880	781.935	-15,91%	1.011.200	887.100	-12,27%	1.729.811	2.154.775	24,57%	3.670.891	3.823.810	4,17%

ΠΗΓΗ: Επεξεργασία στοιχείων πίνακα Α (Παράρτημα).

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
Ποσοστιαία Κατανομή της Απασχόλησης των Περιφερειών της Χώρας
για τα έτη 1989 & 1995

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΤΟΜΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ									ΣΥΝΟΛΟ
	11: ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΤΗΝΟΦΑ ΛΑΙΧΛΑΜΕΙΑ	12: ΟΡΥΞΕΙΑ	13: ΒΙΟΜΗΧΑΝ ΒΡΟΤΕΝΝΙΑ	14: ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ ΘΕΡΜΟΤΗΤΑ ΥΔΡΕΥΣΗ ΑΤΗΝΕΣ	15: ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΕΙΣ	16: ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	17: ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΕΙΣ	18: ΤΡΑΠΕΖΙΣ & ΛΟΙΠΑ ΟΙΚΟΝ. ΕΓΧΡΗΜΑΤΑ	19: ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΥΠΗΡΕΣΕΙΣ	
<i>ΕΤΟΣ 1989</i>										
1 ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ	46.24%	0.64%	15.28%	0.47%	5.54%	12.13%	3.76%	2.04%	13.91%	100.00%
2 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	27.79%	0.21%	23.74%	0.53%	5.76%	16.95%	5.03%	3.86%	16.13%	100.00%
3 ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	34.88%	3.16%	18.67%	4.98%	4.84%	11.79%	5.68%	2.18%	13.82%	100.00%
4 ΘΡΑΚΙΑ	42.48%	0.30%	9.85%	0.72%	9.18%	13.60%	3.75%	2.48%	17.64%	100.00%
5 ΘΕΣΣΑΛΙΑ	38.60%	0.03%	18.10%	0.74%	7.63%	14.24%	4.24%	2.60%	13.78%	100.00%
6 ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	41.16%	0.35%	8.45%	0.26%	11.39%	18.72%	6.30%	3.45%	9.92%	100.00%
7 ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	46.90%	0.11%	12.71%	0.83%	5.63%	11.35%	4.94%	2.56%	14.98%	100.00%
8 ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	38.59%	6.16%	15.90%	1.17%	7.07%	13.48%	4.25%	2.24%	11.14%	100.00%
9 ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	1.55%	0.10%	26.14%	1.14%	5.88%	20.24%	9.74%	7.80%	27.41%	100.00%
10 ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	50.38%	0.49%	10.43%	1.04%	6.43%	12.13%	4.90%	2.54%	11.65%	100.00%
11 ΝΗΣΟΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	25.22%	0.34%	8.74%	0.67%	7.62%	25.56%	8.07%	3.14%	20.63%	100.00%
12 ΝΗΣΟΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	8.87%	0.44%	10.82%	1.60%	13.83%	34.93%	8.07%	4.08%	17.38%	100.00%
13 ΚΡΗΤΗ	47.35%	0.03%	8.45%	0.60%	7.40%	15.61%	4.45%	2.77%	13.33%	100.00%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	25.33%	0.58%	19.47%	0.98%	6.51%	17.00%	6.56%	4.61%	18.95%	100.00%
<i>ΕΤΟΣ 1995</i>										
1 ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ	43.12%	0.73%	11.56%	0.61%	4.92%	16.30%	3.85%	5.75%	13.15%	100.00%
2 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	20.82%	0.34%	19.76%	0.47%	5.44%	23.05%	4.96%	8.10%	17.06%	100.00%
3 ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	25.69%	5.07%	14.05%	5.46%	7.27%	17.99%	3.78%	6.65%	14.05%	100.00%
4 ΘΡΑΚΙΑ	32.86%	0.18%	8.12%	0.80%	8.81%	19.88%	4.21%	8.63%	16.50%	100.00%
5 ΘΕΣΣΑΛΙΑ	38.98%	0.15%	10.13%	0.67%	6.20%	19.04%	3.44%	6.52%	14.88%	100.00%
6 ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	29.30%	0.20%	6.02%	0.36%	9.50%	30.47%	6.94%	4.59%	12.61%	100.00%
7 ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	41.97%	0.03%	8.63%	0.83%	7.47%	16.10%	5.51%	6.47%	12.98%	100.00%
8 ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	31.05%	1.21%	18.04%	1.13%	9.18%	17.55%	5.14%	5.00%	11.70%	100.00%
9 ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	1.06%	0.12%	19.31%	1.29%	6.19%	24.07%	9.38%	10.69%	27.88%	100.00%
10 ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	45.69%	0.44%	8.05%	1.18%	6.71%	16.53%	4.57%	5.50%	11.33%	100.00%
11 ΝΗΣΟΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	27.41%	0.18%	8.27%	1.30%	10.51%	21.62%	7.74%	6.97%	16.01%	100.00%
12 ΝΗΣΟΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	9.73%	0.58%	6.95%	1.34%	11.43%	40.30%	7.94%	4.00%	17.73%	100.00%
13 ΚΡΗΤΗ	34.80%	0.17%	6.78%	0.97%	6.58%	25.05%	4.09%	7.15%	14.41%	100.00%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	20.45%	0.41%	15.11%	1.09%	6.60%	22.19%	6.48%	8.15%	19.52%	100.00%

ΠΗΓΗ: Επεξεργασία στοιχείων πίνακα Α (Παράρτημα).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Παραγωγικότητα της Εργασίας (Ακαθ. Προϊόν ανά απασχολούμενο σε χιλ. δρχ.)
κατά Κλάδο Οικον. Δραστηρ. και Περιφέρειες για το έτος 1995

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΤΟΜΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ									ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ/ΤΙΤΛΑ ΑΝΑ ΑΠΑΣΧΟΛ.
	11: ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΤΗΝΟΦΑΛΛΑΞΗ, ΛΑΜΙΑ	12: ΟΡΥΧΕΙΑ	13: ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ	14: ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ ΦΩΤ. - ΥΔΡΕΥΣΗ ΑΤΜΟΣ	15: ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΕΙΣ	16: ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	17: ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΕΣ	18: ΤΡΑΠΕΖΕΣ & ΛΟΙΑ ΟΙΚΟΝ. ΙΔΡΥΜΑΤΑ	19: ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
1 ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ	1.993	28.643	4.082	5.238	6.805	2.428	4.381	1.340	6.881	3.455
2 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	3.517	7.352	4.245	11.089	4.313	2.458	4.475	1.206	7.943	4.125
3 ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	2.251	12.167	1.529	15.156	5.382	2.411	5.152	1.159	6.990	4.316
4 ΠΙΕΡΙΟΣ	1.846	14.734	4.003	10.761	4.374	2.443	5.829	1.061	8.101	3.589
5 ΘΕΣΣΑΛΙΑ	3.753	10.172	5.853	7.469	4.701	2.506	6.373	1.324	7.014	4.238
6 ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	2.196	5.386	2.344	10.659	3.373	1.861	4.219	1.719	13.530	3.799
7 ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	2.926	34.033	6.726	7.802	4.137	4.117	4.812	1.654	9.899	4.514
8 ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	4.302	16.770	9.267	11.304	6.027	3.008	5.986	2.333	10.747	6.101
9 ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	9.168	1.970	3.939	9.959	3.407	3.060	4.721	1.833	6.634	4.425
10 ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	2.772	12.782	5.768	12.264	4.509	2.700	5.813	2.073	9.707	4.160
11 ΝΗΣΟΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	2.976	14.001	2.809	7.952	3.300	2.619	5.319	1.793	8.988	4.080
12 ΝΗΣΟΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	4.805	12.792	2.295	10.243	3.234	1.490	4.023	2.399	14.452	4.787
13 ΚΡΗΤΗ	4.038	5.579	3.512	5.868	4.069	2.034	6.690	1.229	11.474	4.502
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	3.247	13.697	4.298	10.450	4.371	2.893	5.280	1.822	8.992	4.659

ΠΗΓΗ: Επεξεργασία στοιχείων πίνακα Α και Β (Παράρτημα).

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Τιμές του Συντελεστή Χωροταξικής Εξειδίκευσης των Περιφερειών της Χώρας
για τα έτη 1989 & 1995

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΧΩΡΑΣ	1989	1995	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
1 ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ	0.21	0.23	9.52%
2 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0.07	0.06	-14.29%
3 ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0.16	0.15	-6.25%
4 ΙΠΠΕΙΡΟΣ	0.20	0.15	-25.00%
5 ΘΕΣΣΑΛΙΑ	0.14	0.19	35.71%
6 ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	0.22	0.20	-9.09%
7 ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	0.22	0.22	0.00%
8 ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	0.20	0.17	-15.00%
9 ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	0.25	0.20	-20.00%
10 ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	0.25	0.25	0.00%
11 ΝΗΣΟΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	0.13	0.12	-7.69%
12 ΝΗΣΟΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	0.27	0.25	-7.41%
13 ΚΡΗΤΗ	0.23	0.17	-26.09%
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	0,20	0,18	-7,45%

ΠΗΓΗ: Επεξεργασία στοιχείων πίνακα Α (Παράρτημα).

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Πρότυπο Περιφερειακής Εξειδίκευσης (Πηλίκο του Τόπου Εγκατάστασης της Παραγωγής) για το έτος 1995

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΤΟΜΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ									
	11: ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΤΗΝΟΦΑ ΛΑΜΗ, ΛΑΜΕΛΑ	12: ΟΡΥΞΕΙΑ	13: ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ	14: ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ ΘΕΡΜΟΤΗΤΑ - ΥΔΡΕΥΣΗ ΑΤΜΟΣ	15: ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΕΣ	16: ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	17: ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΕΙΣ	18: ΤΡΑΠΕΖΕΣ & ΛΟΙΑ ΟΙΚΟΝ. ΠΑΡΥΜΑΤΑ	19: ΜΑΪΟΡΕΣ ΥΠΗΡΕΣΕΙΣ	
1: ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ	1.746	5.075	0.980	0.381	1.567	0.831	0.665	0.699	0.695	
2: ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	1.246	0.507	1.459	0.522	0.918	0.997	0.733	0.743	0.872	
3: ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0.940	11.912	0.357	7.872	1.465	0.729	0.614	0.560	0.604	
4: ΗΠΕΙΡΟΣ	1.186	0.622	0.650	0.983	1.735	0.982	0.930	0.800	0.989	
5: ΘΕΣΣΑΛΙΑ	2.423	0.291	1.004	0.484	1.111	0.817	0.703	0.639	0.654	
6: ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	1.189	0.241	0.267	0.412	1.362	1.083	1.049	0.652	1.192	
7: ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	1.909	0.209	0.923	0.589	1.106	1.066	0.799	0.744	0.756	
8: ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΤΕΡΕΡΑ ΕΛΛΑΔΑ	1.537	2.763	1.966	0.863	1.466	0.628	0.686	0.600	0.547	
9: ΝΟΤΙΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	0.154	0.044	1.233	1.196	0.770	1.208	1.362	1.389	1.110	
10: ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	2.137	1.123	0.801	1.425	1.175	0.779	0.869	0.860	0.702	
11: ΝΗΣΟΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1.403	0.507	0.408	1.039	1.374	1.007	1.424	0.960	0.936	
12: ΝΗΣΟΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	0.686	1.285	0.239	1.181	1.247	0.910	0.908	0.629	1.421	
13: ΚΡΗΤΗ	2.191	0.177	0.379	0.520	0.960	0.821	0.827	0.612	0.975	

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Συγκριτική Παραγωγικότητα της Εργασίας για το έτος 1995

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΤΟΜΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ								
	11: ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΤΗΝΟΙΑ ΛΑΣΗ ΑΔΕΙΑ	12: ΟΥΧΕΙΑ	13: ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ	14: ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ ΨΥΧΡΟ-ΥΔΡΕΥΣΗ ΑΤΜΟΣ	15: ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΚΙΝΗΤΟΔΟΜΗΣΕΙΣ	16: ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	17: ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΕΙΣ	18: ΓΡΑΜΜΕΣ & ΛΟΙΠΑ ΟΙΚΟΝ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ	19: ΔΙΑΧΕΙΡ. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
1: ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ	0.614	2.091	0.950	0.501	1.557	0.839	0.830	0.735	0.765
2: ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	1.083	0.537	0.988	1.061	0.987	0.850	0.848	0.662	0.883
3: ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0.693	0.888	0.356	1.450	1.231	0.833	0.976	0.636	0.777
4: ΗΠΕΙΡΟΣ	0.569	1.076	0.931	1.030	1.001	0.844	1.104	0.582	0.901
5: ΘΕΣΣΑΛΙΑ	1.156	0.743	1.362	0.715	1.076	0.866	1.207	0.727	0.780
6: ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	0.676	0.393	0.545	1.020	0.772	0.643	0.799	0.943	1.505
7: ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	0.901	2.485	1.565	0.747	0.947	1.423	0.911	0.908	1.101
8: ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	1.325	1.224	2.156	1.082	1.379	1.040	1.134	1.281	1.195
9: ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	2.824	0.144	0.916	0.953	0.779	1.058	0.894	1.006	0.738
10: ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	0.854	0.933	1.342	1.174	1.032	0.933	1.101	1.138	1.079
11: ΝΗΣΟΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	0.917	1.022	0.653	0.761	0.755	0.905	1.045	0.984	1.000
12: ΝΗΣΟΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1.480	0.934	0.534	0.980	0.740	0.515	0.762	1.317	1.607
13: ΚΡΗΤΗ	1.244	0.407	0.817	0.562	0.951	0.703	1.267	0.675	1.276

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Τιμές Ιεράρχησης του Πηλίκου του Τόπου Εγκατάστασης (Π.Τ.Ε) των Τομέων Οικονομικής Δραστηριότητας και της Συγκριτικής Παραγωγικότητας της Εργασίας (Σ.Π.)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΤΟΜΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ																	
	Τ1: ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΤΗΝΟΦΛΑ ΔΑΣΗ, ΛΑΙΕΙΑ		Τ2: ΟΡΥΧΕΙΑ		Τ3: ΒΙΟΜΗΧΑΝ. ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ		Τ4: ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ ΦΩΤ.-ΥΔΡΕΥΣΗ ΑΤΜΟΣ		Τ5: ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΕΙΣ		Τ6: ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ		Τ7: ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝ. ΑΠΟΘΗΚΕΣ		Τ8: ΤΡΑΠΕΖΕΣ & ΛΟΙΑ ΟΙΚΟΝ. ΙΔΡΥΜΑΤΑ		Τ9: ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΥΠΗΡΕΣΕΙΣ	
	Π.Τ.Ε	Σ.Π.	Π.Τ.Ε	Σ.Π.	Π.Τ.Ε	Σ.Π.	Π.Τ.Ε	Σ.Π.	Π.Τ.Ε	Σ.Π.	Π.Τ.Ε	Σ.Π.	Π.Τ.Ε	Σ.Π.	Π.Τ.Ε	Σ.Π.	Π.Τ.Ε	Σ.Π.
1 ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ	2	7	1	1	4	3	9	9	3	2	5	4	8	5	6	7	7	6
2 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	2	1	9	9	1	3	8	2	4	4	3	5	7	6	6	8	5	7
3 ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	4	7	1	4	9	9	2	1	3	2	5	5	6	3	8	8	7	6
4 ΗΠΕΙΡΟΣ	2	9	9	2	8	5	4	3	1	4	5	7	6	1	7	8	3	6
5 ΘΕΣΣΑΛΙΑ	1	3	9	7	3	1	8	9	2	4	4	5	5	2	7	8	3	6
6 ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	3	6	9	9	8	8	7	2	1	5	5	7	4	4	6	3	2	1
7 ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	1	8	9	1	4	2	8	9	2	6	3	3	5	5	7	7	6	4
8 ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	3	3	1	5	2	1	6	8	4	2	7	9	5	7	8	4	9	6
9 ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	8	1	9	9	3	9	5	4	7	7	4	2	2	2	1	3	6	8
10 ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	1	9	4	8	7	1	2	2	3	5	8	5	6	7	6	3	9	6
11 ΝΗΣΟΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	2	5	8	2	9	2	4	8	3	7	5	7	6	1	7	4	6	3
12 ΝΗΣΟΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	7	2	2	5	9	5	4	4	3	6	5	9	6	7	8	3	1	1
13 ΚΡΗΤΗ	1	3	9	9	8	9	7	8	3	4	5	4	6	4	6	9	2	1

ΠΗΓΗ: Πίνακες 6 (Πηλίκου του Τόπου Εγκατάστασης) και 7 (Συγκριτική Παραγωγικότητα της Εργασίας)

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

Τιμές του Συντελεστή Ιεραρχημένης Συσχέτισης R των Περιφερειών της Χώρας για το έτος 1995

1 ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ	0,675
2 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,550
3 ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,750
4 ΗΠΕΙΡΟΣ	-0,300
5 ΘΕΣΣΑΛΙΑ	0,692
6 ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	0,467
7 ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	-0,150
8 ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	0,517
9 ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	0,183
10 ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	-0,233
11 ΝΗΣΟΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	-0,442
12 ΝΗΣΟΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	0,158
13 ΚΡΗΤΗ	0,817

ΠΗΓΗ: Επεξεργασία στοιχείων πίνακα 8.

Παράρτημα

ΠΙΝΑΚΑΣ Α

**Απασχόληση κατά Περιφέρειες και Τομείς Οικονομικής Δραστηριότητας
για τα έτη 1989 & 1995 (Απόλυτα Μεγέθη)**

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΤΟΜΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ									ΣΥΝΟΛΟ
	Τ1: ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΤΗΝΟΦΑ ΔΑΣΗ, ΑΛΙΕΙΑ	Τ2: ΟΡΥΞΕΙΑ	Τ3: ΒΙΟΜΗΧΑΝ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ	Τ4: ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ ΨΥΤ-ΥΔΡΕΥΣΗ ΑΙΜΟΣ	Τ5: ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΕΙΣ	Τ6: ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	Τ7: ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ	Τ8: ΤΡΑΠΕΖΕΣ & ΛΟΓΙΑΓΙΟΝ ΠΑΡΥΜΑΤΑ	Τ9: ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΥΠΗΡΕΣΕΙΣ	
ΕΤΟΣ 1989										
1 ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ	109.862	1.524	36.297	1.108	13.161	28.816	8.936	4.849	33.042	237.595
2 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	175.115	1.316	149.623	3.323	36.297	106.814	31.726	24.314	101.619	630.149
3 ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	34.427	3.117	18.426	4.918	4.780	11.637	5.611	2.147	13.646	98.709
4 ΗΠΕΙΡΟΣ	48.697	346	11.291	831	10.529	15.586	4.295	2.840	20.227	114.642
5 ΘΕΣΣΑΛΙΑ	97.948	69	45.857	1.870	19.326	36.090	10.737	6.581	34.912	253.390
6 ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	33.042	277	6.788	208	9.144	15.032	5.057	2.771	7.966	80.285
7 ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	121.707	277	32.975	2.147	14.616	29.440	12.815	6.650	38.860	259.485
8 ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	72.941	11.637	30.063	2.217	13.369	25.491	8.035	4.225	21.058	189.036
9 ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	19.742	1.247	332.219	14.477	74.742	257.200	123.785	99.195	348.359	1.270.966
10 ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	100.372	970	20.781	2.078	12.815	24.175	9.767	5.057	23.205	199.220
11 ΝΗΣΟΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	15.586	208	5.405	416	4.710	15.794	4.987	1.940	12.746	61.790
12 ΝΗΣΟΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	6.927	346	8.451	1.247	10.806	27.292	6.304	3.186	13.577	78.136
13 ΚΡΗΤΗ	93.514	69	16.694	1.178	14.616	30.825	8.797	5.472	26.323	197.488
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	929.880	21.403	714.866	36.020	238.911	624.192	240.852	169.227	695.540	3.670.891
ΕΤΟΣ 1995										
1 ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ	100.110	1.704	26.838	1.420	11.431	37.843	8.946	13.348	30.530	232.170
2 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	141.503	2.318	134.323	3.216	36.946	156.685	33.730	55.045	115.999	679.765
3 ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	25.999	5.127	14.215	5.526	7.357	18.210	3.828	6.725	14.215	101.202
4 ΗΠΕΙΡΟΣ	34.573	191	8.548	840	9.273	20.912	4.427	9.082	17.363	105.209
5 ΘΕΣΣΑΛΙΑ	100.144	374	26.027	1.720	15.930	48.913	8.825	16.753	38.217	256.903
6 ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	22.283	155	4.581	272	7.221	23.176	5.280	3.494	9.588	76.050
7 ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	92.083	73	18.941	1.821	16.391	35.332	12.093	14.206	28.485	219.425
8 ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	51.719	2.007	30.051	1.889	15.291	29.225	8.561	8.325	19.484	166.552
9 ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	14.859	1.654	270.756	18.144	86.764	337.488	131.508	149.836	390.857	1.401.866
10 ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	100.657	965	17.731	2.593	14.776	36.437	10.073	12.123	24.968	220.312
11 ΝΗΣΟΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	15.001	97	4.526	711	5.755	11.833	4.235	3.815	8.762	54.735
12 ΝΗΣΟΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	9.607	569	6.857	1.327	11.281	39.784	7.837	3.950	17.506	98.718
13 ΚΡΗΤΗ	73.397	362	14.293	2.051	13.871	52.831	8.624	15.078	30.396	210.903
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	781.935	15.596	577.687	41.530	252.287	848.659	247.966	311.780	746.370	3.823.810

ΠΗΓΗ: Από έρευνα του εργατικού δυναμικού των ετών 1989 και 1995 της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδας (μετά την επεξεργασία των αρχικών στοιχείων).

ΠΙΝΑΚΑΣ Β

Ακαθάριστο Περιφερειακό Προϊόν (σε Εκατ. δρχ. - σε Τρεχ. Τιμές) ανά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας και Περιφέρειες για το έτος 1995

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΤΟΜΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ									ΣΥΝΟΛΟ
	11. ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΤΗΝΟΦΑ ΛΑΪΧ. ΑΔΕΙΑ	12. ΟΡΥΞΕΙΑ	13. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ	14. ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ ΦΩΤ. - ΥΔΡΕΥΣΗ ΑΤΜΟΣ	15. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΕΙΣ	16. ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	17. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝ ΔΙΟΧΗΚΕΙΣ	18. ΤΡΑΠΕΖΕΣ & ΛΟΙΠΑ ΟΙΚΟΝ. ΠΑΡΥΜΑΤΑ	19. ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΥΠΗΡΕΣΕΙΣ	
<i>ΕΤΟΣ 1995</i>										
1 ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ	199.539	48.808	109.553	7.437	77.789	91.888	39.197	17.883	210.092	802.186
2 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	497.713	17.041	570.180	35.661	159.331	385.143	150.942	66.406	921.427	2.803.844
3 ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	58.525	62.379	21.728	83.751	39.592	43.905	19.720	7.795	99.362	436.757
4 ΗΠΕΙΡΟΣ	63.823	2.814	34.216	9.039	40.559	51.092	25.807	9.635	140.657	377.641
5 ΘΕΣΣΑΛΙΑ	375.870	3.804	152.348	12.847	74.893	122.569	56.238	22.178	268.066	1.088.813
6 ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	48.939	835	10.740	2.899	24.356	43.138	22.276	6.006	129.729	288.917
7 ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	269.416	2.484	127.400	14.208	67.811	145.454	58.186	23.495	281.974	990.427
8 ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	222.496	33.637	278.472	21.354	92.166	87.903	51.247	19.423	209.400	1.016.118
9 ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	136.222	3.259	1.066.435	180.687	295.596	1.032.847	620.809	274.663	2.593.008	6.203.526
10 ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	279.002	12.335	102.264	31.800	66.630	98.341	58.551	25.128	242.362	916.414
11 ΝΗΣΟΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	44.650	1.358	12.712	5.654	18.992	30.995	23.371	6.839	78.757	223.327
12 ΝΗΣΟΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	46.164	7.279	15.734	13.593	36.480	59.268	31.527	9.477	252.998	472.520
13 ΚΡΗΤΗ	296.408	2.020	50.200	12.036	56.436	107.483	57.699	18.537	348.758	949.578
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	2.538.766	213.615	2.483.098	433.992	1.102.673	2.455.455	1.309.314	568.044	6.711.707	17.816.664

ΠΗΓΗ: Διεύθυνση Εθνικών Λογαριασμών - Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδας (μετά την επεξεργασία των αρχικών στοιχείων).

Σημειώσεις

1. Η ανάλυση της θεωρίας για τη χωροθέτηση των οικονομικών δραστηριοτήτων αποτελεί το γνωστικό αντικείμενο του τμήματος της Οικονομικής του Χώρου που ασχολείται με την Μικροοικονομική Ανάλυση του τόπου εγκατάστασης των οικονομικών μονάδων. Από τη βιβλιογραφία της Μικροοικονομικής Ανάλυσης του Τόπου Εγκατάστασης ενδεικτικά αναφέρονται οι συγγραφείς. Isard 1956, Richardson 1969, Lefebvre 1958, Κώττης 1979, Αργύρης 1980, Κονσόλας 1983.

2. Περισσότερα στοιχεία για τις τεχνικές Περιφερειακού Προγραμματισμού, βλ. Θ. Σκούντζου: Περιφερειακή Οικονομική Ανάλυση και Πολιτική. Τεχνικές Ανάλυσης, Αθήνα 1995, σσ. 31-53.

3. Στην ανάλυση που ακολουθεί οι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας: Κατοικίες, Δημόσια Διοίκηση & Ασφάλεια, Υγεία, Εκπαίδευση κλπ. ομαδοποιούνται σε έναν, αυτόν των Διαφόρων Υπηρεσιών Τ.9.

Βιβλιογραφία

- N. Albegov, et al.* (eds), (1982), *Regional Development Modeling: Theory and Practice*, North Holland.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή*, 5η Περιοδική Έκθεση για την Κοινωνική και Οικονομική Κατάσταση των Περιφερειών της Κοινότητας, 1994.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή*, Ελλάδα, Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 1994-1999. Στόχος 1: Ανάπτυξη και διαρθρωτική προσαρμογή των αναπτυξιακά καθυστερημένων Περιφερειών.
- W. Isard and J. H. Cumberland* (eds) (1960), *Regional Economic Planning: Techniques of analysis*, OECD.
- Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, Πρόγραμμα Περιφερειακής Αναπτύξεως 1981-1985, 1988-1992.
- N. Κονσόλας*, (1983) Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική, Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα.
- Scientific Coordination, Athanasios Papadaskalopoulos, Costas Ranos, Elias Sidiropoulos*, (1983) *Regional Prospects in Greece*, A Gremi - E.E.C. research project - national report, Athens.
- Γ. Χ. Κώττης*, (1976) Μικροοικονομική Ανάλυση του Τόπου Εγκατάστασής, Εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα.
- Γ. Χ. Κώττης*, (1980) Βιομηχανική Αποκέντρωση και Περιφερειακή Ανάπτυξη, Ινστιτούτο Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, Αθήνα.
- Α. Δ. Παπαδοκαλόπουλος*, (1995) Πρότυπα και Πολιτικές Περιφερειακής Ανάπτυξης, Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα.
- H. W. Richardson*, (1972), Περιφερειακή Οικονομική, Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα.
- Θ. Α. Σκούντζος*, Περιφερειακή Οικονομική Ανάλυση και Πολιτική: Θεωρία και Μέτρα Πολιτικής, τόμος Α', εκδ. Σταμούλης.
- Θ. Α. Σκούντζος*, Περιφερειακή Οικονομική Ανάλυση και Πολιτική: Τεχνικές Ανάλυσης, τόμος Β', εκδ. Σταμούλης.
- Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος*: Απασχόληση Εργατικού Δυναμικού στους τομείς της Ελληνικής Οικονομίας για τα έτη 1989 και 1995.